

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2090 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2092

Demokracija se brani

Nobenega državnika niso tako prisrčno pozdravili na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, ki je vendar največji mednarodni zbor v zgodovini, kakor prav malega Dollfusa, kanclerja majhne avstrijske republike. Kulturni zapad je ugledal v Dollfusu zaščitenika civilizacije in vseh njenih pridobitev, demokracije, združene s svobodo vesti, besede in zborovanja, pred Hitlerjevimi napadalnimi oddelki, ki drviijo čez pomandranja polja človeške svobode in sploh vsakterega svobodnega udejstvovanja proti Dunaju in nižje proti jugu.

V velikih demokratskih državah nisi našel lista, ki bi ne bil s priznanjem spremljal borbe kanclerja Dollfusa in njegovih ministrov proti spretno organizirani tolpi, ki je z bombami in revolverji nekaj dni terorizirala sosednjo Avstrijo samo zaradi tega, ker ji je bila svoboda in resnično kulturno in gospodarsko delo za narod, in to na temelju krščanskih načel, več kakor širokoustno fraziranje Hitlerjevih pristašev o zveličavnosti ultranacionalističnih nauk ter se ni hotela tej drhali ukloniti. Odločni nastop kanclerja Dollfusa je ves evropski demokratski tisk pozdravil ne glede na politično različno usmerjenost posameznih listov.

Čudno, pri nas, ki smo vendar neposredno zainteresirani, da se Hitlerjevci ne pokažejo na Karavankah, pa se takoj pojavijo ljudje, ki kličejo prav v imenu svobode, ki jo fašizem doma ne priznava, na pomoč proti Dollfusovemu režimu; nemara ne prenesejo pogleda na kanclerja, ko kleči pri sveti maši na prostem. V petek je Dollfusova vlada sprejela nekaj sklepov, ki drzno posegajo tudi v zasebno udejstvovanje avstrijskih državljanov in ki bi utegnili zadeti njihove življenjske interese, samo zaradi tega, ker so politični nasprotniki Dollfusovega režima. Gre za možnost preklica obrtnih dovoljenj obrtnikov, ki so osumljeni, da podpirajo Dollfusove nasprotnike, in za obveznost vseh listov, torej tudi takšnih, ki se ne strinjajo s sedanjim vladarjem, da priobčijo vladne objave.

Besedila omenjenih ukrepov še nimamo pri rokah, zaradi tega ne moremo na podlagi kratke telefonske vesti končnoveljavno soditi posebno glede odredbe, da vlada lahko preklicuje obrtno dovoljenje svojim nasprotnikom; važne so podrobne določbe, kako naj se ugotovi krivda obrtnika in kdaj sploh nastopi. Načelo, ki ga postavlja avstrijska zasilna naredba, da se namreč političnim nasprotnikom lahko vzame obrtno dovoljenje zaradi političnih prestopkov, ki bi končno po ustavi niti ne bili kaznjivi, gotovo ni zdravo in ga tudi mi odklanjamo. Tudi omejevanje tiskovne svobode bi utegnulo Dollfusovi vladi le škodovati, ker obstoji nevarnost, da izostane kontrola javnega mnenja nad poslovanjem javnih ustanov. Skušnja je pokazala, da kancler Dollfus ni izrabljajl dosedanje odredbe, da lahko vlada odredi predhodno cenzuro kakšnega lista; dejstvo je tudi, da je avstrijski tisk še vedno najsvobodnejši v srednji Evropi, čeprav preživlja Avstrija res kritične čase — saj gre za njen obstoj — in bi izjemne razmere bile za marsikoga na Dollfusovem mestu v veliko skušnjava, da z njimi opraviči še strožje ukrepe proti avstrijskemu tisku.

V ostalem: »Demokracija se mora braniti,« so vpili vsi veliki evropski demokratski listi vseh barv, od krščanskih do židovskih, framsasonskih in lažisvobodomiselnih, ko je Hitler udaril po demokraciji, židih, socialistih in komunistih. Zdaj, ko jo je začel kancler Dollfus odločno braniti, pa proglasaajo isti listi »malo diktaturo v Avstriji za brezobzirnejšo in brutalnejšo, kakor je hitlerjevski režim v Nemčiji!« Dejstvo je, da so dr. Brüning in drugi kanclerji demokratske Nemčije storili usoden greh nad demokracijo, ker so dovolili političnim gibanjem, ki so si postavila za smoter prav strmo glavljenje demokracije — in takšno gibanje je bilo Hitlerjevo — da so lahko izrabila vse svoboštine demokracije, da so ji polagoma pripravila smrt. To je bil samoumor nemške demokracije, kolikor je sploh zares živila, prav takšen, kakor ga je izvršila italijanska! Češkoslovaška je z vso silo napela vajeti in se odpovedala marsikateri demokratski svoboščini (tisk — parlament!), da se obrani Hitlerjevega navela.

Kdo bo od tistih, ki so dobre volje, zameril dr. Dollfusu, ker se je vendar nekaj naučil od učiteljice narodov zgodovine, medtem ko je bil zgled postanka in utrditve fašistične diktature v Italiji njegovim somišljenikom v Nemčiji zamen? Mar ne vidi kancler Dollfus, kakšni usodi je zapisan centrum z vsemi svojimi katoliškimi organizacijami? Mar je čudno, ako se avstrijska krščanska socialna stranka brani, ako noče prostovoljno umreti? In če v svojim obstojem brani tudi obstoj lastne države, brani tudi resnične vrednote nemške kulture, kolikor se na Dunaju jasneje odražajo v nasprotju s pruskim »hochstaplerstvom«, in končno civilizaciji sploh, koliko boljše!

Ponovimo še enkrat misel, izraženo v začetku: Jugoslaviji je vendar ljubša meja s svobodno avstrijsko republiko, kakor bi ji bila meja s tretjim cesarstvom. Meja s svobodno malo Avstrijo mora biti toliko ljubša nam Slovincem, ki smo na poti pangermanističnemu pritisku proti Trstu in ki imamo še v Avstriji narodno manjšino; kancler Dollfus ji ne izkazuje posebnih uslug, tudi krščanska socialna stranka ni izpolnila danih obljub, vendar je tej manjšini boljše, kakor bi ji bilo pod Hitlerjem.

Zaenkrat ni prav nobenega povičja, da bi se zaradi »male diktature« plašili in se spotikali nad njenimi formalno nedemokratskimi ukrepi, ki so namenjeni obrambi dejanske demokracije proti njenim smrtnim sovražnikom. Upamo, da so ti ukrepi prehodnega značaja in da ostanejo v veljavi samo, dokler se država ne pomiri, in da se iz teh prehodnih razmer izlušči zopet demokracija, četudi v drugi obliki.

—aki.

Medtem ko se zapad zvija v političnem kaosu

Vzhodne države Evrope otvarjajo ero miru in sodelovanja

Litvinov, ki se mu je posrečilo skleniti pakt z vsemi vzhodnimi državami Evrope

Pariz, 3. jul. AA. Havas poroča: Listi z zadostnim beležijo vest, da so Rusija, Poljska, Rumunija, baltske države in Turčija podpisale sporazum o definiciji napadaleca. Če nam je že londonska gospodarska konferenca prinesla mnogo razočaranj, piše »Petit Journal«, je pa vsaj dala priložnost, da so se tako rekoč v njenem okrilju dokončali razgovori med delegati vzhodnih evropskih držav za zavarovanje miru. Po ureditvi angleško-sovjetskega spora se mora videti v večer podpisani pogodbi, ki bo omogočila zboljšanje odnošajev med Poljsko in

Litvo, odnehanje napetosti v Vzhodni Evropi. Zato je ta dogovor posebno srečno znamenje. Na podoben način podrtuje »Journal« važnost tega dogovora, ki bo mnogo pripomogel k okrepitvi miru.

Med Anglijo in Rusijo nobenega spora več

London, 3. jul. AA. Inženjera Thornton in MacDonald, ki so ju bila sovjetska oblastva obsodila na veletno ječo, sta bila snoti oproščena in sta takoj odpotovala v Anglijo. Oba potujeta čez Varšavo in Berlin. Angleška prepoved ruskega uvoza in ruska prepoved angleškega uvoza sta bili ukinjeni. Pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med Rusijo in Anglijo se bodo nadaljevala tam, kjer so bila prekinjena zaradi aretacije Metrovickersovih namestencev v Moskvi.

S čim pa se peča g. Paul-Boncour...

Pariz, 3. jul. AA. Pertinax piše v današnjem »ECHO de Paris« ponovno o paktu štirih in pravi med drugim:

Prvo napako sta napravila francoski rimski poslanik de Jovenel in Paul-Boncour, ki je bil toliko neobziren, da je pristal na Jovenelovo stališče. Ta dva človeka nista znala in nista hotela skleniti sporazuma dveh in se pogajati neposredno za sklenitev francosko-italijanskega dogovora. Gg. de Jovenel in Paul-Boncour sta pristala kot na izhodišče na Mussolinijevo idejo o organizaciji evropskega direktorija. Čeprav je Francija s svojim proti načrtom omejila samo načelo in moč tega organizma in čeprav so zavarovane pravice ostalih držav po določenih pakta, direktorij med štirimi evropskimi veleislami vendarle obstoji. Bati se je, da bomo mi Francozi zaradi te napake okrepili tiste težnje italijanske politike, proti katerim bi se morali boriti v svojem lastnem interesu in v interesu splošnega

Tudi Amerika stoji v redne odnošaje z Rusijo

Newyork, 3. jul. tg. Roosevelt je v nedeljo podpisal ameriško-rusko kupčijo z bombažem, ki je bila sklenjena v Londonu. Ta korak je prvi znak bodoče vpostavitve rednih trgovinskih odnošajev med Ameriko in Rusijo. Še meseca julija bodo poslali v Rusijo čez 70.000 zabojev bombaža. Za to kupčijo je dobila Rafinance Corporation Armstronga in Tradinga 4.000.000 dolarjev posojila. V tukajšnjih merodajnih krogih izjavljajo, da bo tej kupčiji sledil od strani Rusije nakup velike količine ameriških strojev, lokomotiv in letal. Kljub temu, da uradno zagotavljajo, da ta kupčija ne pomeni priznanja Sovjetske Rusije, prevladuje mnenje, da pomeni začetek rednih diplomatskih odnošajev, ki se bodo končno uredili še pred zborovanjem kongresa v začetku leta 1934.

miru. Te težnje italijanske politike so se takoj pokazale v načrtu o avstro-madžarski uniji in o restavraciji Habsburgovcev, prav tako so se pa tudi pokazale v predlogu o razorožitvi v dveh etapah, ki ga je poslal poslanik de Jovenel zunanjemu ministru. Toda zdaj je prišel čas, da se razkrinkajo načrti rimske vlade in temeljito prouče, potem šele bomo tudi mi povedali svojo sodbo. Če ugotovimo, da je italijanski politiki namen zmanjšanje naše moči in ustvarjanje kaosa v Evropi, potem sveda ne bomo mogli paktirati s to politiko. Če bi pa italijanska vlada ne merila na to, da zmanjša našo moč in pričakuje od nas podpore samo za to, da poveča svoj vpliv v srednji Evropi, vpliv, ki naj bi prav tako kakor naš vpliv pripomogel k ohranitvi miru in zagotovitvi obstojnosti mirovnih pogodb, potem bi francoska vlada mogla pristati na takšno sodelovanje z Italijo na široki bazi. Toda pred vsem hočemo vedeti, pri čem smo.

Zadnji dnevi centruma

Sultan poslal svileno vrv

Berlin, 2. julija.

Centrum, ki se je zbral na posvetovanje, katero naj odloči o njegovi usodi, še ni storil končnega sklepa. Kakor izvemo, se nadaljujejo pogajanja med vodstvom stranke in merodajnimi činitelji državne vlade. Brüning, ki sedaj vodi centrum, bi se rad sestel s Hitlerjem in dosegl, da bi se večina centrumovih poslancev v državnem zboru in deželnih zbiorih sprejela v narodnosocialistične klube kot »gostje«; vendar sodijo, da to ne bo šlo lahko. Sklepa ni pričakovati pred ponedeljkom ali torkom, do čim se zdi za gotovo, da bo sorodna bavarska ljudska stranka sklenila sama svoj razpust že v ponedeljek.

Cesa se pogajanja med vlado in centrumom in concreto še tičejo, ni znano. Najbrž gre tudi za to, da bi se samorazpust stranke izvršil na dostojen način in brez vsakih incidentov.

Centrum je bil ustanovljen leta 1852, ko se je v pruski poslanski zbornici zbralo 63 katoliških poslancev pod vodstvom Malinckrotda, Stolberga in obeh Reichensbergerjev v katoliško frakcijo zoper kulturnobojne predloge tedanje vlade. V državni zbor novega vsenemskega rajha pa je vstopil centrum 21. marca 1871 s 67 poslanci. Njegov program je pod geslom: Justitia fundamentum regnorum vseboval federativno uredbo rajha, državljansko in versko svobodo vseh in socialno pravičnost vsem ljudskim slojem. Centrum, ki je prestal hudo borbo zoper Bismarcka v boju za svobodo vesti in pravice katoliške vere in cerkve, je po vojni zbral nemški narod, ki ga je rešil popolnega zloma, in dal državi kanclerje, ki so stabilizirali marko, dosegljeli konec vojnih reparacij in kljubovali vsem viharjem boljše- viške revolucije ter priborili Nemčiji zopet ugled in dostojno mesto v mednarodnem svetu.

Naval hitlerizma centruma ni oslabil kakor druge stranke in centrum je ohranil svojo pozicijo, tako da Hitler brez njega in drugih manjših strank ni imel dvetretjinske večine, potrebne za diktatorska polnomočja. Ko je centrum Hitlerju ta polnomočja dal, da se mu ne bi moglo očitati, da prepušča tako zvano nacionalno obnovo, se je mislilo, da se bo Hitler s tem zadovoljil, toda v zadnjem času so prevladali v njegovi stranki skrajni elementi, ki hočejo uničiti vse druge stranke in državo popolnoma podrediti edinovladju fašizmu. Centrumu je torej po razpustitvi Hugenbergove nacionalne stranke pretil nasilni razpust, ki se gotovo ne bi bil izvršil brez reakcije prizadetega katoliškega ljudstva in terorističnih protiaktoev režima. Zato je centrum sklenil, da se razide sam, bi pa seveda rad preje zavaroval pred hitlerjevskim terorjem izključno verske katoliške kulturne organizacije. Na vprašanje, zakaj se centrum Hitlerju ne upira bolj, odgovor ni težak: prvič razpolaga Hitler z vsemi sredstvi državne sile, drugič centrum noče, da bi se iz odpora proti hitlerizmu rodila druga revolucija, ki bi v slučaju uspeha skoraj gotovo prinesla sadove samo boljšeizmu. Končno pa hoče centrum vzeti Hitlerju vsak povod, da se ne bi do kraja maščeval nad katoliškim elementom. Je pa konec te močnejše stranke, ki se ji ima moderna Nemčija zahvaliti za demokracijo, za moderno socialno postavo in za svojo dostojno mednarodno pozicijo po viharju svetovne vojne in revolucije, zelo tragičen v svoji krivičnosti: kakor svojčas sul-

tani, je Hitler poslal centrumu svileno vrv, da se sam zadavi...

Politična organizacija centruma je prenehala. Niso pa prenehale ideje krščanskega pravstva, pravice demokracije in državljanskih svoboščin, ki so centrum oblikovale. Ko bo nemški narod preživel furijo hitlerjevskega besnila in se bo rjavo morje izdijvalo, se bodo zopet možje, ki ljubijo svobodo in pravico, zbrali okoli zastave, ki bo imela napisana tista gesla, ki si jih je bil zapisal na svojo zastavo pred 81 leti centrum.

Dosedaj razpuščena kat. društva

Katoliška društva, ki jih je policija na Pruskem razpustila in se polastila njihovega premoženja, so: Jugendbund deutscher Katholiken, Windthorstbund, Kreuzschar, Sturmschar, Volksverein für das katholische Deutschland, Volksvereinsverlag in Katholischer Jungmännerverband.

Mnenje »Tempsa« o stališču Vatikana

Organ francoskega zun. ministrstva »Temps« prinaša iz Rima dopis o Vatikanu in hitlerizmu. Namen Papena, ki biva v Rimu, je, da pripravi sv. stolico do tega, da sklene z Nemčijo konkordat, veljaven za vso državo. Katoliška duhovščina in katoliške kulturne organizacije naj bi se popolnoma vzdžale vsake politike; katoliške mladinske organizacije naj bi se popolnoma stopile v hitlerjevskih; škofje naj bi se obvezali s prisego, da ne bodo ničesar ukrepali proti režimu — vlada pa bi zagotovila, da bo katoliška cerkev popolnoma svobodna v svojem duhovnem območju.

»Temps« meni, da se Vatikan nahaja z ozirom na to vprašanje v zelo težkem položaju. Sv. stolica gotovo želi, da se sporazume z nemško vlado, zato da bi prihranila nemškimi katoliškim preganjanje, ako ni nujno potrebno in neizogibno. Hitler se sicer sklicuje na to, da je papež sklenil konkordat z Mussolinijem, oziroma z italijansko državo na podoben podlagi, toda v Vatikanu pravijo, da Nemčija ne more cerkvi dati takega položaja, kakor ga ji je priznal italijanski režim. V Italiji je katoliška vera državna vera, dočim so v Nemčiji katoliki v manjšini in zato ne bi mogli uživati iste pozicije kakor v Italiji. Vlada Mussolinija je vzela v zaščito simbole katoliške vere, je katoliške praznike spreminila v narodne, pripušča verski pouk v šolah in

Najsrečnejši finančni minister Evrope je g. Bonnet Francija ima denar

Pariz, 3. julija. AA. Včeraj je imel finančni minister Bonnet sestanek z guvernerjem francoske Narodne banke, Morelem. »Matine« pravi, da sta govorila o finančnem položaju dežele in o drugi tranši posojila, ki ga je parlament odobril. Emissija prve tranše posojila deset milijard frankov je vrgla dobrih pet milijard frankov. Ker je stanje zakladnice izredno dobro, Bonnet ne bo izrabil pravice, da se zateče k razpisu druge tranše, temveč bo zahteval v teku meseca julija samo polovico te vsote, to je 2500 milijonov. To posojilo ne bo interesiralo javnosti, ker mu je namen samo

Ena brutalna gesta je uničila največjo politično stavbo enega stoletja

priznava Rimu njega sveti značaj. Zato, kakor pravi »Temps«, »pogajanja med Nemčijo in Vatikanom predstavljajo eno največjih vprašanj, ki so se kdaj stavljala na vrhovno vodstvo katoliške cerkve. Vsa nemška katoliška organizacija je na kocki. Hitlerjem zahteva od Vatikana, da naj napram njemu zavzame isto stališče, katero je zavzel napram fašizmu. Toda on cerkvi ne more nuditi nobene resnične protikompenzacije in zato si je težko misliti, na kakšen način naj bi se to vprašanje rešilo. Pogajanja se vršijo popolnoma tajno, tako da se niti najmanj ne more slutiti, kakšen bo rezultat. Vse je odvisno od nemških škofov in nemške duhovščine, ali se bo pokazala dovolj močno ali ne. Ako so nemški škofje pripravljeni na boj do konca, na mučeniški žrtve, potem bo tudi sv. stolica lahko nastopila napram Hitlerju z vso energijo.«

Göbbels priganja k razhodu

Vratislava, 3. jul. tg. Pred šlezjski Hitlerjevo mladino je izjavil propagandni minister dr. Göbbels: »Sedaj pride na vrsto centrum. Prav za prav nismo vedeli, zakaj se nam hoče centrum približati. Morebiti je mislil, da bo na ta način dobil posebno odvezo. Kdor smatra narodne socialiste za prepotrebljivce, temu lahko samo rečemo: Pojdite s poti, kajti sicer vas pomedemo mi. Doslej smo zmagali radi tega, ker nismo sklepali kompromisov. Oblast pripada onemu, ki jo zasluži. In kdor jo zasluži, ta naj jo ima vso.«

Cesa se boji Hitler?

Berlin, 3. jul. AA. Nacionalno socialistično glasilo »Der Angriff« priobčuje Göbbelsov članek pod naslovom: »Druge revolucije ne bo!« Pisec navaja Hitlerjevo izjavo, v kateri pravi vodja nacionalnega socializma glede na najnovejšo dogodke v Nemčiji, tole:

»Pripravljen sem brutalno potlačiti vsak poizkus nereda. Z naporom poslednje energije se bom uprl vsakemu novemu revolucionarnemu poizkusu, ker bi pomenil kaos.«

Sodijo, da je ta Hitlerjeva izjava v zvezi z razgovorom, ki ga je imel s Hindenburgom v Neudecku. Zanimivo je tudi, da je dal Hitler na novo aretirati brate Lahusen, ki so leta 1931 s polomom svojih podjetij »Nordwolfe« povzročili izbruh tedanje bančne krize v Nemčiji.

pretvoriti zapadle zakladne bone v dolgoročne titre.

Zaradi ugodnega položaja državne zakladnice bo Bonnet že zdaj povrnil Angliji polovico kratkoročnega posojila, ki ga je Francija dobila v januarju t. l. Drugo polovico, to je 1250 milijonov, bo vrnila meseca oktobra t. l. Tako se bo skupno s 500 milijoni zakladnih bonov, ki jih je Francija zadnjič vrnila Holandski, stanje francoskih zunanjih dolgov znatno popravilo, državna zakladnica je pa vrhu tega dokazala svojo kapaciteto tudi s posojilom 400 milijonov, ki ga je dobila Belgija

Glavna stvar je - dolar!

S stabilizacijo valut ne bo nič

London, 3. julija, tg. Na svetovni gospodarski konferenci, je ameriški državni sekretar Hull dal napovedano izjavo o ameriški valutni politiki. Prečital je izjavo predsednika Združenih držav, v katerih nastopa Roosevelt ostro proti vsaki umetni stabilizaciji. »Smatral bi naravnost kot katastrofo, ki bi bila podobna svetovni tragediji, če bi velika konferenca narodov resno poskusila na umetni način doseči stabilizacijo valut, ker bi bila to le začasna rešitev današnjih težkoč, ki bi služila tudi samo nekaterim maloštevilnim državam. Ta akcija pomeni oddaljevanje od glavnih poti in glavnega cilja, zaradi katerega je bila svetovna gospodarska konferenca prvotno sklicana ter dokazuje svojevrstno pomanjkanje razsodnosti. Zdravi domači gospodarski sistem je za dobrobit vsakega naroda večji faktor, kakor cena njegove valute, kakor se izraža nasproti valutam drugih držav. Dajte si dopovedati, da Združene države iščejo ono vrednost dolarja, ki bo pomenila isto kupno moč kakor ga je imel nekdanj.«

Tudi Anglija mora shrbeti naiprej zase

London, 3. julija, AA. Hullova izjava je učinkovala v krogih svetovne gospodarske konference kot vihrana senzacija. Delegati držav, ki so zainteresirane na zlatem standardu so imeli danes dopoldne sestanek, na katerem so razpravljali o novem položaju. Kaže, da se bodo Francija, Italija, Švica, Belgija, Nizozemska in Poljska sporazumele v tem, da ohranijo sedanjo pariteto svojih valut s sodelovanjem svojih narodnih bank. Vendar pa niti Francija niti ostale države ne nameravajo trenutno zapustiti

konkurence. Glede angleškega stališča se čuje, da ne bo sklenila mednarodnega in finančnega sporazuma glede stabilizacije, kakor se je do zdaj mislilo, ampak da se bo zadovoljila samo s steling-blokom, ki se bo razširil na domonijone, Egipt, na gotove azijske pokrajine, na južno Ameriko in na skandinavske države. Predlog za odgoditev konference je MacDonald odločno zavrnil. Anglija pač ne more iti proti Ameriki, ker bi ne mogla konkurirati s padanjem dolarja, ako se priključi stališču Francije in ostalih držav, ki so za zlati standard.

Nov znaten padec dolarja

London, 3. julija, AA. Dolar je danes dosegel nov najnižji standard, odkar je Velika Britanija zapustila 1931 zlati standard. Padec je posledica Rooseveltovega odklonilnega stališča nasproti predlogu o stabilizaciji valut. Ob otvoritvi borze je notiral 4.35 in pol, medtem ko je v soboto zaključil 4.33 in pol. — Zlate valute na današnji borzi niso dosti nihale, le kanadski dolar je oslabil nasproti funtu s 4.71 na 4.89.

Jugoslovanski delegat za reformo carinskih formalnosti

London, 3. jul. AA. Jugoslovanski delegat g. Mohorič je imel v pododboru svetovne gospodarske konference za posredni protekcionizem govor, v katerem je opozoril na potrebo izpremenitve in izpopolnitve liste raznih primerov indirektnega protekcionizma, ki jo je izdelalo tajništvo, zlasti glede carinskih formalnosti.

Ciril-Metodijska ideja

Pred praznikom svetih slovanskih blagovestnikov

Na koncu 19. in v začetku 20. stoletja se je na slavnostih in kongresih na Velehradu mnogo razpravljalo o vodilnih idejah življenja in delovanja sv. Cirila in Metoda, o ideji ciril-metodijski. V teh razgovorih in po znanstvenem preiskovanju življenja in dela sv. slovanskih apostolov je dozorelo sledeče pojmovanje ciril-metodijske ideje.

Iz življenja in delovanja sv. slovanskih apostolov moremo z vso gotovostjo izvajati, da sta sv. Ciril in Metod slovansko bogoslužje in ustanovitve slovanske književnosti podredila višjim verskim namenom. Slovani naj bi ne bili plen bizantinskega in zapadnega imperijalizma, marveč kot enakopravni člani vesoljne krščanske družine organsko uveljavljeni v soljni Kristusovi Cerkvi in krščanski prosveti! Slovani naj bi kot most med Vzhodom in Zapadom organsko pomnoževali krščansko vesoljnost in pospeševali vesoljno edinstvo.

Dejstvo, da so se katoliški Slovani zaradi mnogih zgodovinskih zaprek v katoliški Cerkvi premalo uveljavili in premalo vršili svoje poslanstvo za pospeševanje mednarodne vesoljnosti in krščanske edinstvi, to dejstvo je katoliški Cerkvi in vesoljnemu krščanstvu mnogo škodilo. Zato naj se sedanji katoliški Slovani bolj živo zavedajo svojega poslanstva v organizmu svete Cerkve in v družini krščanskih narodov. Zato naj se sedanji katoliški Slovani tesneje med seboj združijo, da se bodo mogli bolj uveljaviti v cerkvenem organizmu in bolj živo in uspešno posredovati med Vzhodom in Zapadom, da bo mogla Kristusova Cerkva na vzhodnih mejah še bolj izžarevati duha krščanske vesoljnosti in edinstvi. Z delovanjem v duhu ideje ciril-metodijske se bodo katoliški Slovani kot živi člani uveljavili cerkvenemu or-

ganizmu in družini krščanskih narodov, obenem pa napredovali v verskem življenju in krščanski prosveti.

Tako pojmovano ciril-metodijsko idejo so zbudila veliko gibanje, iz katerega so nastali mednarodni kongresi na Velehradu in mnoga druga važna podjetja. To ciril-metodijsko idejo je v zadnjih letih katoliška slovanska inteligenca in akademska mladina sprejela kot vodilno idejo svoje vseslovanske in mednarodne organizacije.

Tako pojmovanje ciril-metodijske ideje so odobrili mnogi odlični predstavitelji katoliške Cerkve, ki v duhu te ideje sodelujejo pri kongresih na Velehradu in pri drugih podjetjih. Ta ciril-metodijska ideja je potrjena po znanih raziskavah o sv. Cirilu in Metodu. Za delovanje katoliških Slovanov v tem duhu se zanimajo odlični češkoslovaški državniki. Češkoslovaška republika je ponosna, da ima to gibanje svoje ognjišče na češkoslovaških tleh in to delovanje rada podpira. Tudi mnogi odlični Srbi se živo zanimajo za to idejo.

Slovenci smejo biti ponosni, da je ta ideja prvotno vzniknila na slovenskih tleh v ustanovi svetniškega škofa Slomška, ki je zamislil in ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda. Iz te bratovščine se je na Velehradu razvilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je neposredno sodelovalo pri sedanjem oblikovanju in razvetvi ciril-metodijske ideje.

V sedanji dobi katoliške akcije so katoliški jugoslov. škofje in drugi odlični moške že večkrat opozorili na tesno zvezo med našo katoliško akcijo in ciril-metodijsko idejo; naša katoliška akcija naj ima ciril-metodijski pečat.

Kačaki še vedno strašijo

Belgrad, 3. julija, ž. Kakor smo že poročali, je pred par dnevi opazila naša obmejna straža pri karauli »Krvavica«, da so štirje folovaji prekorčali albansko mejo. Dva od njih so kmalu ujeli. Predvčerajšnjim pa so pri karauli »Osojnice« opazili zopet enega kačaka, ki je plezal na hrib. Od albanske meje je bil oddaljen komaj 10 m. Pozvali so ga, da se ustavi. Ker se za poziv ni zmenil, so pričeli nanj streljati in ga ranili. Ko so prišli k njemu, je ponovno skušal pobegniti in je bil pri tem ubit. Zadnji član te tolpe se je skrival v medreških gozdovih in so tudi na njega naleteli orožniki, na katere je hotel streljati z revolverjem. Orožniki pa so ga prehiteli in ga ubili. Kačaki se imenujejo Ibrahim Holjevac, Ibrahim Kobanac, Azet Banašević in Redžep Kosovac. Zadnji je doma iz Hercegovine, pa tudi Banašević je rodom iz Jugoslavije.

Profesorji se kregajo

Belgrad, 3. jul. 1. Danes je bil tukaj izredni občni zbor belgrajske sekcije Jugoslovanskega profesorskega društva, ki je potekel v medsebojnem prerekanju med posameznimi člani. Opozicija je napadala odbor radi nedelavnosti in premajhne podpore, ki jo je nudil svojim članom, posebnim onim, ki so jih doleteli redukcije. Odbor je po mnenju opozicije poklanjal tudi premalo pozornosti vsem onim neštevilnim absolventom filozofskih fakultet, ki že mesece in mesece čakajo na zaposlitev, medtem ko gimnazije in njim slične šole nimajo dovolj učnih moči. Precej opazk je padlo tudi na račun predsednika glavne uprave Jugoslovanskega profesorskega društva. Občni zbor se je popoldne nadaljeval.

Ponesrečen poizkus kandidature

Kuževac, 3. jul. 1. Tukajšnji predstavnik Jugoslovanske narodne stranke so danes kot prvi predložili sodišču kandidatsko listo za občinske volitve, ki bodo v moravski banovini, kakor znano, dne 6. avgusta 1933. Sodišče kandidatske liste še ni potrdilo. Čuje se pa, da jo bo zavrnilo zaradi tega, ker so nekateri podpisniki te liste pri podpisovanju označili najprej ime in šele nato priimek, morali bi pa najprej navesti priimek in šele potem ime.

Zastrupljenje z gobami

Budimpešta, 3. jul. AA. Madjarski korbiro poroča: V Tapolcsi blizu Balatonskega jezera so zboleli vsi člani dveh družin (16 oseb), ker so jedli strupene gobe. Do zdaj je v bolnišnici umrlo že šest oseb, stanje ostalih pa je zelo nevarno.

Naš petdesetletnik

Naš dragi tovariš Viktor Čepčič, ki je začel svojo novinarsko kariero l. 1909. pri »Zarji«, glasilu Slovenske krščanske socialne zveze za Trst in okolico, jo nadaljeval pri mariborski »Straži« in jo od začetka svetovne vojne nadaljuje pri »Slovenecu«, je dne 3. l. m. obhajal 50 letnico svojega življenja.

Ne maramo pisati našemu jubilaru nobe-

Vprašanje naše meščanske šole

Humanistične vede: 110.000 dijakov
Strokovne šole samo: 8000 dijakov!

Belgrad, 3. jul. 1. V dvorani »Privrednike« so danes otvorili kongres Društva meščanskošolskih učiteljev iz vse države. Kongres je otvoril predsednik društva Ivan Rukavina, ki je imel tudi daljši govor, v katerem se je bavil z vprašanjem meščanskih šol.

Govornik je naglašal, da se z novim zakonom o meščanskih šolah ni mogel rešiti uradniški položaj meščanskošolskega učiteljstva v sorazmerju s položajem učiteljev na drugih šolah v skladu s ostalim uradništvom prosvetnega ministrstva z ozirom na priznanje njihove strokovne izobrazbe. S tem zakonom tudi ni določen odnos meščanskih šol do drugih šol. Posebno ni urejen odnos meščanskih šol napram drugim nižjim srednjim šolam. Nadalje še ni izdan učni načrt in program, ki ga določa novi zakon, po katerem bi se moralo točno naznačiti značaj meščanskih šol. Govornik se v nadaljnjem svojem izjavljanju bavi z materialnim položajem meščanskošolskega učiteljstva, ki z novim zakonom ni zadovoljivo rešen, in prosi merodajne kroge, da ne delajo nepremišljenih jezov med meščanskimi in drugimi srednjimi šolami ter da ne delajo težave absolventom, ki so z dobrim uspehom dovršili te šole, za prestop na učiteljsko.

Takoj nato je dobil besedo pomočnik prosvetnega ministra dr. Dvorniković, ki je v krajšem govoru naglašal, da so naša meščanska šola poklicane za širjenje prosvete med narodom. Žal se v nekaterih delih naše države meščanske šole nikakor ne morejo uveljaviti in prikupiti, pa tudi dotok na te šole je pričel padati. Vzrok temu je iskati predvsem v tem, da se te šole napačno smatrajo za neke vrste nadaljevanje ljudskih šol, ne pa kot priprava za praktično, dobro in razumsko življenje. Morda je temu vzrok tudi to, da za te šole ni bilo dovolj kvalificiranih učnih moči. Če pa se bodo te šole diferencialno po potrebah posameznih pokrajin v

državi, bodo tako postale nekatere strokovne šole, v katerih bodo učenci dobili strokovno znanje kmetijskega, obrtniškega, trgovskega in industrijskega značaja, dekline pa solidno podlago za višje gospodinske, obrtne in tem slične šole. Te šole bodo najbolj koristile narodu, pa tudi državi bodo meščanske šole storile veliko uslugo: 1. od gimnazij se bo odvrnil velik dotok učencev, ki nimajo najelementarnejših pojmov za težko in naporno duševno delo, še manj pa za študije na univerzah, sposobni pa bi bili na drugih poljih, 2. gimnazije bi se osvobodile velikega balasta otrok, ki so prisiljeni, da se bavijo s posli, za katere niso rojeni. V teh šolah naj bi se v bodoče pripravljali sposoben in strokovni kader mladih ljudi za dobre gospodarje, obrtnike, trgovce, industrije itd. ter naj bi se preprečilo, da bi absolventi teh šol reflektirali samo na državno službo. Kot primer, kako preobremenjene so gimnazije, je podal pomočnik prosvetnega ministra točne podatke. Tako je bilo lani na realnih in klasičnih gimnazijah ter na realkah, učiteljskih in bogoslovskih v vsej državi okoli 110.000 dijakov, dočim jih je bilo na čisto strokovnih šolah, to so srednje tehnične, kmetijske in trgovske šole vsega samo 8000. V zadnjem času se je število na gimnazijah in njim sličnih šolah še povečalo za okoli 30.000. Zato prosvetni minister pričakuje, je nadaljeval g. Dvorniković, od učiteljstva meščanskih šol, da bo storilo vse, da se nivo teh šol dvigne, da bodo v resnici postale prave ljudske strokovne šole. Prosvetni minister jih bo pri tem delu vedno podpiral.

Nato so bila prečitana poročila o delovanju v pretekli poslovni dobi. Izvoljene so bile tudi sekcije, ki bodo prestresale vsa važnejša vprašanja meščanskošolskega učiteljstva. Kongresu je prisostvoval tudi kraljev zastopnik. Pozdravni brzojavki sta bili poslani kralju in prosvetnemu ministru.

Ljubljenemu kolegu, ki ni samo izboren časnikar, ampak tudi krasen človek, ki ga visoko cenijo vsi njegovi prijatelji iz vseh množičnih laborov našega slovenskega javnega življenja, želimo, da bi v naši sredi bival še mnogo, mnogo let tako vesel in dober, kakršen je!

Aretacije na Dunaju

Baden, 3. julija, ž. V zvezi z bombnimi atentati v okolici Badna je policija aretirala štiri gimnazijske dijake in enega profesorja na državnem zavodu »Dreikirchenu«. Vsi so bili izročeni sodišču. Profesorjevo ime nočejo objaviti, ker bi ne bilo v interesu preiskave. Notranji minister je razpustil mladinsko organizacijo nemških nacionalcev Jungdeutscher Orden.

Balbo preložil odhod

London, 3. jul. AA. Zaradi današnjega slabega vremena je general Balbo odložil odhod italijanskih letalcev iz Londonderryja. Italijanski letalci z Balbom na čelu bodo leteli na prihodnji etapi iz Londonderryja v Reykjavik na Islandu. Povelje za odlet bo izdano, čim bodo vremenske razmere ugodne.

Venizelosova zvezda se zopet dviga

Atene, 3. julija, tg. Včeraj so bile v Solunu in okolici ponovne volitve, ker so bile volitve z dne 5. marca v tem okrožju anulirane radi raznih goljufij in ker so bile na židovski praznik. Volilni boj je bil izredno oster in je bila radi tega vojska in mornarica v strogi pripravljenosti. Vojska je bila tudi v Atenah pripravljena za vsak slučaj. Vendar pa ni prišlo nikjer do poskusa kaljenja miru. Volilnega boja so se osebno udeležili Caldaris in Venizelos. Prvi rezultati so bili za Caldarisa ugodni. Pozneje so se poslabšali in so se povečali glasovi venizelistov. Po prvih rezultatih je imel Venizelos 3—4000 glasov večine. Očitno je atentat na Venizelosa izboljšal razpoloženje ljudi do Venizelosa.

Polet v stratosfero

Pariz, 3. julija, ž. Maks Cosins, spremljevalec profesorja Piccarda se je včeraj po 20-urnem letu s zrakoplovom spustil pri St. Vitte južno od Pariza. Izjavil je, da je bil polet izredno težak, da pa je kljub temu zadovoljen z rezultati, ker je preizkusil razne instrumente in mu je tudi uspelo z gotovi višini obdržati se za nekaj časa na istem mestu.

Hudo neurje na Madjarskem

Budimpešta, 3. jul. AA. Nevihte in neurja so uničila včeraj v pokrajini okoli Peci na jugu Madjarske 15.000 ha žetve. Dve osebi sta bili ubiti. Nekatera zrna toče, ki je padala med nevihto, so tehtala 560 g.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, deloma deževno.

Osebne vesti

Belgrad, 3. jul. 1. Iz 4. skupine II. stopnje v 4/I je napredoval Dragutin Trstenjak, okrajni načelnik v Črnomlju. Iz 6. v 5. pol. skupino je napredoval za politično-upravnega tajnika na banski upravi v Ljubljani Gjurin Jurica. Za višjega pristava notranjega ministrstva je napredoval iz 7. v 6. pol. skup. Alojzij Lenarčič.

Drobne vesti

Belgrad, 3. jul. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o tem, ali velja oprostitve takš po čl. 5. točki 2 taksnega zakona tudi za zemljiške zajednice. Ker zemljiške zajednice niso pod upravo države, temveč samo pod njenim nadzorstvom, zato po pojasnilu davčnega oddelka finančnega ministrstva ne morejo biti deležne taksnih oprostitve po čl. 5. t. 2 taksnega zakona.

Pariz, 3. jul. AA. Iz Biarritza poročajo, da je znani pisatelj André L'Amande, avtor del »La vie gaillarde et sage de Montaigne« in »La vie de Henri IV«, v nedeljo nenadoma umrl zaradi zamašitve žil drugi dan po operaciji slepiča. Pokojnikovo truplo prepeljejo v Blaye v Girondi, njegov rojstni kraj, kjer ga bodo pokopali.

Pariz, 3. jul. AA. Poslanska zbornica je brez debate sprejela načrt o trgovinskem aranžmanu med Francijo in Jugoslavijo z dne 7. novembra 1931 o preferenčnem tretiranju jugoslovanske koruze.

Sofija, 3. jul. AA. Oblasti so odkrile v južni Bolgariji široko razpredeno komunistično organizacijo. 70 oseb je aretiranih.

Miami, 3. jul. AA. Na južnih obalah Floride so našli več sto mrtvih kitov. Mislijo, da je pod morsko gladino moral divjati skrivnostni vihar, ki je stal krite življenje.

Pariz, 3. julija, ž. Italijanskega podkonzula v obmejnem mestu Mentone je napadla včeraj popoldne na ulici skupina antifašistov in ga pretepla. Več orožnikov je interveniralo, na pomoč pa so prišli tudi mimoidoči. Tri osebe so bile aretirane.

Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, ne bo poslovala dne 5. t. m. po določilih § 3., t. 2 zakona o praznikih.

Dijaškim staršem!

Šola »Hajdukovič« opozarja starše, katerih otroci so za kakšno leto izostali ali da ponavljajo razred ali da so izgubili pravico do nadaljnjega rednega šolanja, da jih takoj vpišejo v to šolo, da nadomestijo izgubljena leta.

Obstoja poseben tečaj za dijake, ki niso polagali ali so padli pri sprejemnem izpitu.

V sami šoli je pensionat pod zelo strogim in skrbnim nadzorstvom profesorjev.

Podrobna pojasnila in vpisovanje ves dan v šoli Kajmakčalanska 58, Beograd VII. Tel. 20-752 (pri Borovem parku).

Občinske volitve v urbaski banovini

Banjaluka, 3. jul. 1. Na podlagi občinskega zakona in pooblastila notranjega ministrstva je ban vrbaske banovine Svetislav Milosavljevič razpisal občinske volitve za to banovino za 6. avgust.

Iz šmarskega kofa

Potujoča kmetijska razstava se je v petek dne 30. junija ustavila na postaji Rogaske Slatina, kjer je bila odprta do 12. naka je odvozila v Smarje. Skoda, da se razstavni vlak ni ustavil v nedeljo, ki bi bila za to primernejša. — Dne 1. julija nas je počastil s svojim prihodom ban dr. Marušič. V vrsti raznih zastopnikov so pričakovali g. bana od drugih.

— Letos očitno imeli v šmarskem okraju tri nove maše. Dne 16. julija bo pel novo mašo g. Janez Čokl iz Zibike, in sicer pri žbikiški podružnici, sloviti romarski cerkvi Matere božje na Tinskem. Druga nova maša bo dne 23. julija v Smarju pri Jelšah; pel jo bo novomašnik Stefan Čakš, tretja nova maša pa bo v Podčetrtku pri podružnični cerkvi Device Marije na Pesku. Služil jo bo lazarist Mlakar.

Slovenjgradec

Naša društva. Dovoljena so zopet naslednja prosvetna društva, katerih delovanje je bilo med drugimi tudi ustavljeno: Kat. slov. prosvetno društvo St. Ilj pri Velenju in Sv. Peter na Kr. gori, Bralno in izobraževalno društvo v Selah, Slov. krščansko izobraževalno društvo v Razboru, Slov. kat. prosv. društvo v Škalah in Izobraževalno društvo v Belih vodah. Pred kratkim sta bili dovoljeni tudi Kat. prosv. društvo v St. Andražu pri Vel. in Prosv. društvo Smartno pri Velenju, tako da je skupaj osem prosvetnih društev upostavljenih k ponovnemu delovanju.

Prvo sveto obhajilo je na dan sv. Alojzija prejelo 97 prvoobhajancev. Po končanem obhajilu so se v šoli razdelile prvoobhajancev spominske podo-be.

Ugodna zveza z avtobusom na Slovenjgradec, Mislino je v Soštanj je iz Dravograda od brzovlaka, ki odhaja iz Maribora ob 15.15 in prihaja v Dravograd ob 16.36. V Slovenjgradu je avtobus ob 17. v Mislino ob 17.45 in v Soštanj ob 18.15. Ta zveza je predvsem prav ugodna za posetnike iz Maribora, posebno za turiste za na Uršljo goro in druge okoliške planine.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stalno z naraščajočo oblačnostjo podnevi, noči jasnejše, zmerno tople.

Evharistični kongres v Domžalah

Domžale, 2. julija.

Kamniški okraj stoji letos pod vtisom evharističnih kongresov. Za čudovito lepo uspehim kamniškim (25. junija), se je danes vrnil v Domžalah v vsem sijaju kristalno lepega vremena, ogromne udeležbe in nadvse prazničnega razpoloženja nad vse uspehi evharističnega kongresa. Iz sedmih okoliških fara se je zbralo na starodavni Gorici ob vznožju lepega svetišča Matere božje, na kraju, ki je znan po vsakoletnih naših uspehih shodih, do 8000 vernikov.

Za kongres ni bilo nobene posebne agitacije (celotni propagandni stroški znašajo 97 Din za tiskane sporede), nobenega siljenja, nobenih groženj! Zadostovalo je, da je vabilo na kongres prišel »Naš list« (glasilo KA za kamniški okraj), da se je oznanilo in povabilo s prižnico — in cel okraj se je v dnevih pred nedeljo z neko posebno gorkoto pripravil za sijajno udeležbo, da z no-

ko. Z vseh hiš so visle zastave, hiše ob cesti, kjer se je premikal sprevod, so bile v vseh oknih okrašene s cvetjem, venci in svečami. Pred nekaterimi znanimi hišami smo opazili naravnost iznajdljivo okrasje.

Ob devetih so vse številne množice zasedle hrib in travnike okoli hriba pod cerkvijo. Pogled na te pestre množice našega naroda je bil očarujoč. Ko so prinesli Najsvetejše v kapelico M. B. na pobožju hribočka, je imel superior misijonista g. Al. Pohar slavnostni govor o Presveti Evharistiji. Govornik je (kakor tudi vsi ostali govorniki) mogočno obvladal s svojim glasom več obširen prostor, da ga je lahko razumel tudi najbolj oddaljeni udeleženec. Sv. mašo je daroval kamniški dekan g. M. Rihar. Med sv. mašo se je pelo z veličastnim ljudskim petjem. Po sv. maši je pozdravil udeležence in otvoril kongres kamniški g. dekan, za njim je govoril provincial g. p. dr. Guido Rant. Njegova izvajanja so vdarjala kakor mogočno kladivo: Na-

tranjo pobožnostjo in z blestečo zunanostjo da čast našemu evharističnemu Kralju.

Na predvečer se je v cerkvah ves popoldan in pozno v noč spovedovalo. Spoved so opravili posebno moške in fantje, ker je bila drugi dan takozvana moška in fantovska nedelja. Po Ave Mariji se je v vseh cerkvah z zvonjenjem oznanil veliki praznik. Drugo jutro je bilo sveže, nebo jasno ko ribje oko. V vseh naših prijaznih domovih je završalo od priprav za odhod v Domžale. Kako hudo je bilo, ko pri nekaterih hišah niso mogli dobiti čuvajev za dom. Ponekod je en čuvaj pazil na dve hiši. Okoli 8 so oživila vsa pota in ceste, ki peljejo v Domžale. Skozi dozorevala žitna polja in zelene travnike so se valile množice — vse v smeri proti kraju kongresa. Posebno pozornost je vzbudila vodiška župnija. Samo kolesarjev je bilo nad 200. okrašenih voz nad 30! Vsi so prišli skupno v eni sami brezkončni koloni. Vsako kolo okrašeno, na vozovih narodne noše, ubrano petje... Največ udeležbe je bilo brez dvoma iz mogočne mengeške župnije, ki je dala s svojimi množicami in paradno godbo kongresu poseben pečat. Od vzhoda in juga sta kakor mogočna vojska dospeli župniji Dob in Ihan. Bistrica je strmela, ko je gledala, da je ta dan pasiralo oba mostova toliko ljudstva! Od severa so prihajale množice iz župnij Rova in Homec. Domžale so se odele v svojsko praznično oble-

1200 mož in fantov na marijanskem taboru v Ljutomeru

Ljutomer, 2. julija.

Lep praznik slovenskih mož in fantov. Na današnji marijanski tabor so prišli možje in fantje iz Gornje Radgone, Sv. Miklavža, Velike Nedelje, Male nedelje, Strigove, Razkrižja, Črenšovca, Sv. Boženke, Sv. Jurija, Veržetja, Ljutomera, Svetinje in Sv. Tomaža. Najprej je bila v župni cerkvi sveta maša, ki jo je imel bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Med sveto mašo je pristopilo k mizi Gospodovi 500 mož in fantov. Cerkev je bila natlačena polna samih mož in fantov, ki so morali stati na tleh pred cerkvijo. Pridigo je imel tajnik K. A. Franc Kolenc. Po sveti maši je bilo v prestrani nabit polni dvorani krasnega Katoliškega doma versko zborovanje, ki ga je v imenu pripravljalnega odbora otvoril ljutomerski prvi kaplan Matija Munda, ki je vodil vse predpriprave. Po njegovih pozdravnih besedah je bila najprej deklaracija Lojzeta Pušenjaka »Mlada pesem«, nakar

so govorili bog, prof. in bivši predsednik Prosv. zveze dr. Josip Hohnjec o verski vzgoji mladine. Mirko Gerat iz Maribora o sodelovanju fantov v Katoliški akciji, akademik Ciril Zebot iz Maribora o socialnih smernicah znamenite papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«, tajnik Katoliške akcije Franc Kolenc o češčenju Matere Božje. Pozdravne govore so imeli Meško od Sv. Tomaža, Poštovan iz Gornje Radgone, Jakob Babič iz Cvečna, Domanjko od Sv. Jurija, Vajda iz Velike Nedelje, Kovač iz Črenšovca. Zaključne besede je toplo spregovoril še kaplan Matija Munda, nakar je možki zbor pod vodstvom organista Potočnika zapel pesem »Morska zvezda«, Fantje in možje so pokazali veliko poštrevolnost: saj so na malodane vseh okoliških gričih goreli na predvečer kresovi, na današnji tabor pa so prihiteli iz najoddaljenejših krajev. — Bog živi takšne moše in fante!

Novo kopališče v Radovljici

Novo kopališče bo otvoreno na Obli gorici v prijaznem gorenjskem mestu Radovljici. Pri tem kopališču, ki je last radovljiske Mestne hranilnice, se je arh. gospod prof. Vurnik, domačin, s svojim načrtom pokazal res mojstra. Na slikoviti solnčni gorici, z gozdičem porasli, je vložil z umetniško izdelanimi objekti — pa tako v ta raj primernimi — nov biser v naš Gorenjski kot. Pa tudi obsežno je to kopališče. Pod bakreni streho, ki jo nosijo vitki stebri, je poleg restavracije, družinskih in skupnih slačilnic še nad sto moderno opremljenih kabin za poedince. Lep pogled je na skakalni stolp, ki se tako mogočno dviga nad dolgim in širokim bazenom. Otroci bodo imeli svoj bazen. Da se bodo malčki privadili plavanju, bo na razpolago pricani plavalni mojster. Na obsežni bakreni strehi se voda kaj hitro segreva, tako da je v bazenu vselej topla. Na gričku za kopališčem je nasuta glena, kopalcem za solnčenje tako ljubja. Pod kopališčem je obsežen prostor za tenis, pozimi pa bo tam drsališče. Senčen smrekov park obkroža vse kopališče.

O, na Obli gorici je res lepo in kopališče se v vsem lahko kosa s prvimi v državi. Tujcem-gostom je posvečeno v prvi vrsti. Pa tudi domačini bodo našli v njem vse užitke, ki jih nudijo velika kopališča. Pa ne samo Obli gorica, prav vsa okolišča od Karavank pa do očaka Triglava je lepa. Pešce vodijo lepe stezice, avtomobile pa široke ceste na vsem poznane Brezje, v tih Tržič tam pod gorami, k Sveti Ani in na Ljubeli. Na drugo stran pa v slikovito Drago, k mrzli Završnici gori za Zavrhom, pa v šumni Vintgar. Lep je sprehod ob Savi Bohinjki čez Ribno na Bled pa na Mrzli Studenec, prav pod Triglavom. Senčna je pot v Kamno gorico in Kropo med naše zebjarje. Zdravje je doma tudi na Jelovici, visoki, z dišečimi smrekami porasli planoti. Pa kaj bi naštevali, vsa je lepa

Gorenjska, zdrava, vesela, Radovljica pa je na sredi pripravno izhodišče.

Tujsko prometno društvo s spretno organizacijo ustreza gostom v vsakem oziru. Preskrbi jim hrano in stanovanje doma in v bližnji okolici, vodičke v solnčne planine in izvosečke. Prav tako daje informacije. Zato se vsi lahko obračate v tem oziru na pisarno Tujsko prometnega društva v Radovljici. Vse ljubitelje lepe Gorenjske pa vabimo na otvoritve kopališča na Obli gorici, katere dan bo še objavljen.

Napredovanja v vojski

Napredovali so v čin brigadnega generala generalštabni polkovnik Lav Rupnik; v čin kap. bojnega broda kap. fregate Milan Domainko; v čin podpolkovnika peh. major kva. op. v. v. major Oskar Kirhbaum; v čin kap. I. razr. kapetan II. razr. Maksim Sajenko, konjeniški kap. II. razr. Anton Krpan, inž. kapetana II. razr. Oskar Ibrics in Svetozar Ribar; zrakoplovni kap. II. razr. Stojan Šaks, topniški kap. II. razr. Milan Vodenik, intendantski kapetani II. razr. Rudolf Vajman, Jožef Nagoda, Karel Petrič, Gilbert Dernač, Ivan Dorčič, Valter Ramšak, Bogomil Šadek, Karel Prohaska, Franjo Nemet, Silvij Čevenj, Alfred Kšivaneč, Dušan Penčič, Viljem Šibic, Franjo Megla in Milan Kondrič; orožniška kapetana II. razr. Josip Tršar in Milan Šegan; za voj. pisarja III. razreda pisar IV. razr. Martin Dajčman; za vet. pomočnika III. razr. pomočnika IV. razr. Ivan Drinovc, Mirko Jagodic, Vilim Pozdere, Todor Sakulski, Drago Ogorevc in Miroslav Šimenc; v čin poročnika korvete gojenci pomorske vojne akademije-naredniki Vekoslav Plantan, Milan Luger, Danilo Gangl, Rudolf Ribar, Radoslav Saje, Hinko Luteroti, Zvonimir Ostrič, Viktor Kobol in Vinko Grošelj; za uradnika VI. pol. skupine uradnika VII. skupine Olga Gregorij, inženjer kemije pri voj. tehnične zavodu in Mirko Škekič, vršilec dolžnosti nadzornika pri voj. tehn. zavodu.

Lepa manifestacija bojevnikov

Nad 6000 slovenskih bojevnikov pri crngrobski Materi božji

Slovensko ljudstvo se že od nekdaj rado zbira na taborih. Zbiralo se je v času narodnega probujenja, zbiralo se je v Krekovem času, zbiralo posebno v deklaracijski dobi proti koncu svetovne vojne. V sedanjih težkih časih se zbirajo na taborih slovenski bojevniki, ki oznanjajo in kličejo svetu: Mir, svoboda, ljubezen, bratstvo! Kakor val gre ta glas bojevnikov po slovenski zemlji. Mogočen je bil tudi nedeljski tabor bojevnikov v Crngrobu pri Škofji Loki. Na tisoče gorenjskih bojevnikov se je zbralo pri starodavni Marijini božjepotni cerkvi. Slovenski bojevniki so se vedno radi zbirali pri Marijinih svetiščih.

Po prihodu jutranjega vlaka, ki je pripeljal ljubljanske udeležence na škofjeloški kolodvor, smo odkorakali na čelu tržičke in škofjeloške godbe na zbirališče na spodnjem trgu pred gostoljubno gostilno tovariša Zicherla v Škofji Loki, kjer je že čakala več sto bojevnikov, ki so se uvrstili v četverstope in z godbama na čelu odkorakali v pol ure oddaljeni Crngrob, kjer so bili zbrani že tisoči udeležencev. Mogočni mlaji ob cesti in na taborišču, ubrano potrkavanje s starodavnega stolpa, krasno jutro je povečevalo vso slovesnost. Zelo prostorna cerkev je bila veliko premajhna, da bi mogla sprejeti vse udeležence. Za bojevnike se je darovala prva sv. maša ob 9, druga pa ob 10. To je daroval g. kanonik in starološki dekan Mrak, ki je imel tudi pridigo. Med sv. mašo je združen škofjeloški možki pevski zbor lepo prepeval Marijine pesmi, vmes pa sta igrali združeni godbi.

Veličasten je bil pogled na 6000 glavo množico, ki se je zgrnila na travnik okrog cerkve. Zborovanje je otvoril predsednik škofjeloške skupine tov. Rupar, ki je pozdravil navzoče. Prebral je pismeni pozdrav obolelega predsednika zveze generala Majstra in predlagal za predsednika zborovanja podpredsednika zveze tov. Marinka, kar je bilo z burnim odobravanjem sprejeto.

Vsi Slovenci skupaj s Srbi, Hrvati in Bolgari v eni mogočni Jugoslaviji

Predsednik tov. Marinko je imel lep, kratek govor, ki so ga navzočini bojevniki neprestano prekinjali z navdušenim pritrdjevanjem. Dejal je med drugim: »Da nas boste tudi v narodnem vprašanju pravilno razumeli, izjavljam, da nikdar ne pozabljamo, da smo sinovi slovenske matere in slovenskega očeta. Izšli smo iz slovenskega naroda, zato nočemo ničesar drugega kakor to, kar hoče ves naš slovenski narod. Že v davnih dneh narodnega pre-

bujenja so bile sanje naših prvih narodnih borcev: združitev vseh Slovencev od Gosposvetskega polja do jadranske obale. To doseči, je naravna in božja pravica slovenskega ljudstva. Zato tudi zahtevamo združitev vseh Slovencev v združeni Sloveniji v večni skupnosti z našimi južnimi brati Hrvati, Srbi in Bolgari, v močni kraljevini Jugoslaviji pod slavnim žezlom domače dinastije Karadjorjevičev! Mi se hočemo boriti za svetinje našega naroda in jih hočemo braniti. Te svetinje so: naš materin jezik, vera naših očetov in naša prostrana sveta domovina, kjerkoli stalno biva naš slovenski rod, v nerazdružni skupnosti z vsem jugoslovanskim rodom od Drave do Crnega morja. Braniti hočemo slovensko svojino in sicer: kulturo, miselnost, čustvo, sege in navade. Odkritosrčnost, pravicoljubnost, poštenje in zvestoba so dike našega naroda. Mi Slovenci zaničujemo laž, krivico, zahrbtnost in vsako izkoriščanje. Vsemu temu velja naš neizprosen boj! Naš gospodarski in družabni red se mora prepojit z ljubeznijo do bližnjega. Ne gre več tako naprej, da se v rokah maloštevilnih kopičijo bogastva, vse mnogobrojno ljudstvo pa nima najpotrebnejšega. Stremimo za družabnim redom, v katerem bo sleherni s pridnim delom mogoče dostojno preživljati sebe in družino, za družabnim redom, v katerem bo mogoče izmučeni družinski oče umirati brez skrbi za bodočnost svojih dragih. Geslo nam bodi: Iz naroda za narod, iz ljudstva za ljudstvo!

Dolgotrajno, navdušenje odobravanja, ki je sledilo besedam tov. Marinka, je dokazalo, da je govoril vsem iz srca. K besedi se je nato priglasil ljubljanski župan g. dr. Puc, ki je pozdravil zborovalce v imenu rezervnih častnikov.

Nato je govoril trgovec g. Stanko Florjančič, ki je pozival, naj se vsi zberejo okrog gesla: vse za mir, svobodo in pravičnost in žel navdušen aplavz. Govorila sta še tajnik zveze tov. Rozina in invalid Cilar iz Tržica.

Na predlog predsednika se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka zvezinemu predsedniku generalu Majstru. Med posameznimi govori je godba zaigrala državno himno in »Oj ta soldaški bobenc«, pevec so pa zapeli »Oj Doberdoba«. H koncu se je oglasil še mirovni zvon, nakar je predsednik zaključil veličastni tabor in množice so posode po travniku k malemu okrepčilu. Do popoldanske službe božje sta pred cerkvijo igrali združeni godbi, pevski zbor je pa pridno popeval. Okrog dveh so začeli prihajati ljubljanski in drugi izletniki iz bližnje in daljne okolice. Po večernicah so se množice mirno razšle. Med vsemi udeleženci pa je šel glas, da tako lepo uspelega in tako veličastnega tabora zlepa še ni bilo.

Nevaren požar v Mengšu

Mengeš, 3. julija.

Danes ponoči okrog ene je izbruhnil v Pristavi pod Spodnjim Mengšem nevaren požar, ki bi kmalu postal usoden za več gospodarjev tega dela Mengša. Goreti je pričelo v gospodarskem poslopju posestnika Straha, pri hiši pa se pravi po domače pri Viscu. Ogenj je z veliko naglico objel leseno, s slamo krito gospodarsko poslopje, da je bilo naenkrat vse v plamenih. Ko je mogočna svetloba in glasno prasketanje ognja prebudilo domače in sosedo, je bilo že vse v plamenih. Pod šupa in hlev, vse je gorelo kot velika bakla, kateri se ni mogel nihče približati. S težavo so rešili iz hleva živino, nekemu po se je posrečilo, da je prišel na pod, vendar je v naglici mogel zagrabiti samo konjski komat in ga oteči ognju, ostalih sedem komatov in vsa oprema, poljsko in gospodarsko orodje, vozovi, seno itd. pa je postalo žrtev plamenov. Na licu mesta

so bili kmalu gasilci iz Mengša, takoj za njimi pa na avtomobilu gasilci iz Duplice, ki so se pripeljali naravnost z veslice. Gasilci niso imeli kaj rešiti, ker je ogenj neusmiljeno gospodaril in uničeval leseno zgradbo. Omejili so se le na lokaliziranje požara, saj je bila velika nevarnost, da se ogenj razširi še na stanovanjsko hišo, ki je bila le tri metre daleč, in na gospodarsko poslopje najbližjega sosedo, ki je tudi bilo v neposredni bližini in krito s slamo. K sreči ni bilo vetra, da bi raznašal ogorke v večjo daljavo. Škoda je zelo velika, ker je posestniku Strahu pogorelo prav vse gospodarsko orodje in krma, poleg tega pa je bil zavarovan le za malenkostno vsoto. Kako je ogenj nastal, še niso mogli ugotoviti, kakor pri večini pogostih požarih v kamniškem okraju, mislijo pa tudi tu, da je bil podtaknjen. Posestnik Strah in tudi nekateri sosedje trdijo, da se jim zdi, da so malo pred požarom čuli dva strela.

Iz Vranskega kola

Dne 2. julija.

Potres. Dne 2. julija zjutraj ob 5.35 se je čutil na Vranskem lahak potresni sunek, ki je trajal kako sekundo. Hiše so se nalažno stresle, lažji viseči predmeti pa zamajali. Ljudje so že večkrat prerokovali, da bo temu vlažnemu vremenu sledil potres. Hvala Bogu, da ni bilo nič hudega!

Tatovi kokeši se v našem kraju pogostokrat oglašajo. Zdaj na enem koncu, zdaj na drugem. Nekemu posestniku so pokradli v eni noči kar deset kur. Tudi gosi in race niso varne pred temi zlikovci.

Smrt revne matere. Dne 1. julija je na Vranskem umrla Masilo Elizabeta, mala posestnica in soproga čevljarja. Komaj 28 letna mati zapuščala tri nedoraste otroke, stare od 4 do 8 let. Umrla je v svojem življenju spoznala vso grenkobo življenja. Bolehala je nad eno leto in bila ta čas vedno prikovana na posteljo. V hiši je pa vladala ves ta čas najhujša beda in pomanjkanje. Med boleznijo je tako shujšala, da je videti, kakor da bi na parih ležala kaka 14 letna deklica. Kljub duševnim in telesnim bolečinam je bila vdana v božjo voljo in je večkrat prejela sveto popotnico. Bog jo je sicer rešil, a celo Vransko pomiluje njene sirote. Pogreb je bil v ponedeljek. Naj v miru počiva!

Črešnje so pri nas še precej dobro obrodile. Vsak dan je videti polno voz in tudi tovarne avte, ki prevažajo to sadje proti Ljubljani. Le žal, da je cena nizka.

Cerknica

Lepo slovesnost smo imeli v nedeljo 25. junija. Otroci Marijinega vrtca so naredili veselje sebi, Bogu in svojim staršem. Zjutraj je vsa šolska mladina pristopila k sv. obhajilu. Pri sveti maši so peli otroci, kar je ljudem zelo ugajalo. Popoldne se je število Marijinih otrok povečalo za 36, ko jih je gospod dekan Juvanc sprejel v Marijin vrtce. Po končanih litanijah, pri katerih je v polni meri prišlo v poštev ljudsko petje, so otroci in njih starši do zadnjega kotička napolnili cerkevno dvorano. Sledila je točka za točko, vse lepo, gladko naučeno, tako da res ne vemo, kaj bi bilo za gratulacijo. 40 malih igralcev in igralk je nastopilo, vsi so bili na to ponosni. Nastopili so tudi trije dijaki z vijočinskimi točkami tako precizno, da so bili za to deležni priznanja z dolgotrajnim ploskanjem. Meseca avgusta pa bo izlet Marijinih vrtcev iz Cerknice, Raketa, Unca in Begunji k sv. Roku. Popoldne bo slovesen shod v cerkvi in pete litanije Matere božje. Otroci se že pridno vadijo v petju.

Vlomilska ciganska tolpa se je prikradla neke z Dolenjskega ter vlamljala in kradla po Begunjah, Selsku, Topolu in Bezuljaku, kar ji je prišlo pod roko. Bile so to ciganske družine Brajdičev in Hudorovičev. Svočas, ko se je gradila cesta k Sv. Vidu, so delali v teh krajih, pa so jim bile razmere deloma znane. Vedeli so, da ni blizu orožnikov, oziroma, da jim bodo mogli še pravčasno uiti. Pa so se zmotili. Večinoma so že pod ključem. Nekaj jih je bilo prijetih pri Blokah, nekaj pa že celo pri Cabru.

Ljubljanske vesti:

„Studenci“ v Ljublanici

Ljubljana, 3. julija.

Med številnimi gledalci, ki opazujejo pridne delavce, kako betonirajo dno Ljubljane — nekateri so se napravili kar »komode«, pa ne delavci, temveč gledalci in opazujejo delavce kar sede — je povzročila te dni, zlasti pa danes kar majhno senzacijo vest, da so pri odkopavanju dna naleteli nagnat na zelo močne studence podtalne vode. Nekateri so bili celo mnenja, da bodo ti studenci močno ovirali betonska dela. Stvar pa ni bila tako huda, Res so delavci naleteli na dva, tri vre vode, toda ti niso nobeni pravi studenci. Voda namreč, ki se je nabirala v zadnjih deževnih dnevih na zelenem delu obrežja Ljubljane, je

počasi prodirala za obrežnim zidovjem navzdol ter se sredi dna struge prišla na dan. Na ta način so nastali ti »studenci«, ki pa niso prav nič močni. Pravijo, da je voda v teh virih prav dobra in da jo delavci celo pijejo, kar je verjetno. Razen enega, ki so ga začasno pustili, so vse te studence že zabetonirali. Ko bo vsa struga zabetonirana, se seveda ne bo moglo pripetiti več, da bi kar naenkrat prišla sredi Ljubljane voda na dan.

Drugače regulacijska dela nemoteno in naglo napredujejo. Dosedaj so delavci dovršili že približno 150 metrov dna. Če ne bo dežja, bo najbrž že koncem tedna tlakovane vse dno med franciškanskim trmestjem in žrnjskim mostom.

znamenitosti. Ogledamo si vrsto gradov: Turjak, ribniški, kočevski, žužemberški in višnjegorski grad, skozi trge in mesta nas popelje pot, Vrli jamarji nas popeljejo v svoje podzemno kraljestvo, v valovih Krke se ohladimo po vožnji preko vroče Suhe Krajine. Na Muljavi si ogledamo po svojih

NA FOTOIZLET V BOHINJ

freskah in najbogatejših baročnih oltarjih znamenito cerkev ter se vpišemo v knjigo v rojstni hiši Jurčiča. Da pa tudi staroslavna Višnja gora ne bo zaostajala za drugimi, za to nam jamči novi agilni krajevni odbor »Krke«. — Posebno opozarjamo na ta izlet vse fotoamatere. Cena za vožnjo in prehrano samo 75 Din. Prijave sprejemaš Unionska trafika, Zvezna knjigarna, trgovina Samec na Mestnem trgu in »Putnika«.

☉ Zdrženje mesarjev v Ljubljani obvešča občinstvo, da bodo v sredo na praznik sv. Cirila in Metoda prodajali mesarji v mesnicah in na stojnicah samo do 10 dopoldne.

☉ Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo okoli 1000 ton premoga kosovca in 500 m³ bukovičev drv za kurjavo. Pravilno kolkovane ponudbe se morajo predložiti najpozneje do 20. julija 1933 popoldne mestnemu gospodarskemu uradu, kjer se dobijo tudi pogoji in vsa tozadevna pojasnila.

☉ Samaritani in samaritanke krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani, ki so sodelovali pri manifestaciji R. kr. na Kongresnem trgu 30. aprila in pri drugih slavnostih, naj se zanesljivo zgledajo v pisarni Rdečega križa najkasneje do četrtega 6. julija do 19.

Rad ustrežem tvoji želji ženka! — Kam greva v posete? „Možek, k Slamiču me pelji in naroči omelete!“

☉ Tatvine v hotelu Tivoli. V hotelu Tivoli so neznani vlomilci vdrli v omaro blaginčarke Jelke Grošičeve ter ji odnesli aktovko, klobuk, lakaše čevlje, nekaj robcev in nogavice, zavarovalno polico za 20.000 Din, vredno skupno 1050 Din. — Natakariji Mariji Adamovi pa so ukradli novo svileno obleko, vredno 1050 Din. Policija je tatvine osumila tri Bosance, ki so prenočevali v hotelu, vendar pa ti trije odločno tajajo.

☉ Zopet racija. Policija zadnje čase energično čisti mesto raznih delomržežev in potepuhov, med katere pa je zašlo proti svoji krivdi zaradi brezposelnosti tudi mnogo ljudi, ki bi sicer radi delali, pa dela ne dobe. Včeraj je policija zopet priredila racijo na te ljudi in je prišla okoli 50 takih delomržežev, med njimi tudi kašnih 15 žensk sramotnega policia. Delomržežev je policija povečini poslala na odgondsko postajo, da jih ona odpošlje iz Ljubljane, nekaj jih je izročila tudi sodišču. Zenske pa je deloma poslala na sodišče, deloma jih je izpustila, nekaj pa jih je moralo v bolnišnico.

☉ Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli na Dunajski cesti 6 in mr. Bakarčič, na Sv. Jakoba trgu 9.

☉ Specialno izbiro modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Nočem postelje v sobi pa Couch zofo

ali fotelj, ki se spremeni v mehko udobno posteljo za eno ali dve osebi. Tudi vse tapetistične izdelke: madrace, otomane itd. dobite pri

FRANC JAGER, tapetnik
SV. PETRA NASIP št. 29
Telefon 20-42

VABIMO VSE

9. JULIJA

Otroci odhajajo na počitnice

Ljubljana, 3. julija.

Danes ob treh je bilo pred Mestnim domom zelo živahno: mestni uslužbenci, oziroma njihove žene, so pripeljele tja svoje dečke, ki so bili namenjeni na počitnice v Kamno gorico, kamor jih je poslala »Bojniška blagajna mestnih uslužbencev«. Dečkov je bilo 37, stari pa so bili 6 do 14 let. V Kamni gorici ostanejo 24 dni ter bodo pod nadzorstvom g. Karla Oblaka, člana načelstva mestne bolniške blagajne ter g. Joška Havlička, absolviranega učiteljskega. Dečke je poslala bolniška blagajna na lastne stroške. Otroci so bili seveda zelo dobro razpoloženi, ko so odhajali z dvema avtobusoma na Gorenjsko iskati zdravja, veselja in zabave. Slovo dečkov od staršev je bilo kar prisrčno.

Zvečer ob 6.20 pa se je z glavnega kolodvora odpeljalo 43 dečkov in deklic, ki jih je mestna občina poslala na svoje stroške v Kraljevo, kjer ostanejo do konca meseca. Ti otroci so po večini revnega stanu in so potrebni počitnic zaradi zdravstvenega stanja, da si na morju malo opomorejo. Otroke je odbral izmed številnih prošilcev mestni socialni urad.

Prihodnje dni odpotuje na račun mestne občine na počitnice v Breznico 40 revnih otrok, v Medno pa tudi 40.

Meseca avgusta sledijo še druge kolonije otrok na počitnice. Tako pošlje bolniška blagajna mestnih uslužbencev v Kamno gorico okoli 40 deklic. Mestna občina pa pošlje v Kraljevo, v Breznico in v Medno enako močne skupine revnih otrok, kakor sedaj, meseca julija.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

in

dr. Jože Muster

ordinirata od 8-12 in 3-6 na Krekovem trgu 10

☉ Počitniška kolonija Salezijanskega mladinskega doma na gradu Otočcu je zaradi še nastalnega vremena prestavljena za 14 dni. Odhod na kolonijo je določen na torek dne 18. julija.

☉ Sestanki »Svete vojske« so od zadnjega običnega zbora ob sredah ob 20 v Rokodelskem domu in ne več ob torkih kakor dosedaj. Na to opozarjamo vse prijatelje treznostnega gibanja in vabimo k obilni udeležbi. — Seje odbora jutri ne bo. — »Sveta vojska«.

☉ Avtobusni izleti Zveze za tujski promet. Od danes naprej vozi zopet avtobus vsak tork: popoldne Zupanova jama (Din 40); sredo: Logarska dolina (Din 135, s prehrano); četrtek: Jezersko (Din 60); petek: Visoko—Zir—Vrhnika (Din 67); sobota: Logarska dolina (Din 135, s prehrano); nedelja: Logarska dolina (Din 135, s prehrano) in enodnevni izlet v Celovce. Odhod vsakokrat izpred pisarne »Putnika« za nebotičnikom, kjer se tudi sprejemajo prijave.

☉ Krožni avtomobilski izlet društva »Krke« po Dolenjski je preložen na 16. t. m. S tem bo ustrezno posebno onim, ki so radi nastalnega vremena vključ ugodnostim, ki jim jih nudi ta izlet, doslej niso mogli odločiti za prijavo. Kakor že ponovno opisano nudi ta izlet redko priliko pri adobni vožnji in v prijetni družbi spoznati velik in mogoče najlepši predele Dolenjske in njenih

Kulturni obzornik

Sodobna kulturna vprašanja mladinsko-lutkovne umetnosti

(O priliki 4. mednarodnega lutkarskega kongresa »Unime« v Ljubljani v dneh 4. in 5. julija.)

L. 1929. se je v Pragi ustanovila mednarodna lutkarska zveza »Unima« (Union international des Marionettes), v katero so vstopile po svojih predstavnikih razne države. Praga je bila izbrana za središče lutkovnih gledališč vseh narodov, Masarykov zavod za ljudsko vzgojo pa je prevzel upravo novoustanovljene »Unime«. S to zvezo so se zlasti postavile osnove za popularizacijo lutkovne umetnosti, ki se je njen obstoj navzlic potujočim lutkovnim pozornicam proti koncu 19. stoletja komaj še opazil. Kajti »Unima« ima predvsem namen združevati vse lutkarje in prijatelje lutk, pospeševati odnose med lutkovnimi gledališči vseh držav in narodov, postaviti med njimi vzajemno pomoč ter razširjati poslanstvo lutkovnega gledališča in njegove ljudske umetnosti. Doslej so se vršili trije kongresi: v Pragi, Liegu, Parizu, Letos bi se moral 4. kongres vršiti v Kölnu, ki pa je bil zaradi razmer v Nemčiji iznenada odpovedan. In tako je prišlo do tega, da doživi 4. kongres »Unime« Ljubljana. Brez dvoma niso slovenska tla s svojo skromno in začetno lutkovno umetnostjo še dovolj zrela za takšno počastitev in odklovanje, pa nam dejstvo kongresa v Ljubljani odkriva na eni strani tiško in vprašanja življenjskega obstoja »Unime«, ki po svojih smotih v marsičem nalikuje sodobnim Pen klubom, na drugi strani pa prozorno osvetljuje njene popularizacijske mreže, organizatorične težnje, a hkrati tudi osebnostno-človeške ambicije.

Vsekakor moremo ugledati v »Unima« in njeni bližnji lutkarskih organizacijah neke sodobne obli-

ke umetniško-vzgojnega gibanja, ki je predvsem usmerjeno v oživljanje starodavnih mitičnih in ljudsko-umetniških kultur. Individualnost starega lutkovnega gledališča se je umeknila kolektivističnemu in organizatoričnemu pojmovanju lutkovne umetnosti. Ob prvih razpakah tega preloma se oblikuje dvojje obrazov lutkovne igre: prvega razgiba vzgojne težnje družbe in države, a drugega otroško primitivni duh, stvariteljev pravilniški igrač. Ta lutkovna umetnost nam je sicer do danes pokazala mnogo novih domislekov, mnogo tehnično-organizatoričnega znanja in dokaj pestrosti raznovrstnih vzgojnih gesel, pa je pri vsem tem premalo črpala iz ljudsko-umetniških virov, ki so iz njih iztekale vse tiste komične figure, ki na njihovem dijoničnem in pustolovskem plesu izvečine sloni vsa današnja lutkovna umetnost.

Če premetimo tip starega lutkarja, je ta zašel v lutkovno gledališče po nekih tragičnih usodah. Danes te anonimne lutkarske eksistence izginjajo, na mesto njih se je pojavila organizatorična, a tudi diletantska zavednost človeka s povprečno ljudsko-umetniško nadarjenostjo, kar pomeni znaten preokret od srednjeveške in še novoveške lutkarske anonimnosti, ki je ustvarjala najčistejšo lutkovno igro. Nekdaj je bila pravilica, bajka, lutka, pouk vse in edina stvar na kulturnem prizorišču; danes šari na to prizorišče človek, ljudski umetnik, ki se je že na pragu 20. stoletja odločil od svojega ljudsko-pripovedniškega kolektiva, in ob meščanskem poudarku svoje osebnosti vpadel v organizatorično-vzgojni kolektiv. In če pogledamo po ostalih mladinsko-umetniških območjih, povsod opazamo dedekantne razmere, ki govorijo o človeku, ki se sredi mitične in pravilne ostaline zaveda svoje osebnosti (prim. pojav lutkar, kongresov, banketov!).

Tudi umetnik je iz svoje visoke umetniški pristopil k reševanju mitosa in propadli obliki primitivne ljudske umetnosti. To se je že zgodilo v romantiki. Priznamo, da se je umetnik večkrat na škodo svoje umetnosti vmešaval v ljudsko in mladinsko umetnost. Pogledi na raznovrstne davne predstavnike kultur pa nam na priliko ostro razo-

Mariborske vesti:

Tezno dobi žel. postajališče

Vprašanje postajališča na Teznu, ki smo ga v našem listu sprožili že lansko leto, polagoma dozoreva. Teženčanom in prebivalcem okoliških občin se bo v doglednem času vendarle uresničila dolgotrajna želja in zahteva po lastnem kolodvoru, ki so jo že čestokrat stavili, toda vsikdar se je vprašanje zaradi nepričakovanih ovir odlagalo. Letos pa so se Teženčani posebno krepko zavzeli, poslali so celo vrsto deputacij k železniški in banski upravi, dokler niso dosegli vsestranske podpore na odločilnih mestih. Minulo nedeljo se je končno vršil prvi sestanek predstavnikov zainteresiranih občin; neobičajen odziv je pokazalo prebivalstvo za ta sestanek. Nad 200 ljudi, skoraj samih občinskih odbornikov in županov ter predstavnikov raznih gospodarskih in drugih organizacij se je zbralo, da se je moralo zborovanje seliti iz prenapolnjene šolske telodavnice na prosto. Sestanek je vodil predsednik pripravljalnega odbora za zgraditev postaje podžupan Šabeder iz Tezna, nastopili pa so številni govorniki, ki so izrazili vsi enotno misel: na Teznu se mora čim prej zgraditi postaja za osebni pro-

☐ Modri vlak prihaja. Kmetijska razstava v tako zvanem »modrem« vlaku pride v Maribor prihodnji četrtek zjutraj. O pripravah za otvoritev in obisk razstave se je posvetoval večeraj dopoldne na

Prijavite se takoj Prospekti gratis

mestnem magistratu poseben odbor pod predsedstvom podžupana Golouha, navzočih pa so bili med drugimi stolni župnik msgr. Umek, dekan Sagaj, polkovnik Nikolič, vsi predsedniki okoliških kmetijskih odborov iz obeh okrajev, oba kmetijska referenta, ravnatelj vinarske in sadjarske šole Priol in predstavniki mestnih gospodarskih organizacij. Sklepalo se je o vrstnem redu za obiskovalce razstave iz posameznih občin. Za okoliško bo čas obiska od jutra do 4 popoldne, potem dalje pa bo razstava odprta za prebivalstvo mesta. Ogledali si jo bodo tudi vojaški iz tujakine garnizije. Vlak bo stal na prvem tiru tovrstnega kolodvora poleg Dovoze ceste. Razstava bo v Mariboru samo en dan, v petek pa gre dalje v Ruše.

☐ Povratek čeških izletnikov. Jutri v sredo pride z zagrebškimi popoldanskimi brizvalikom 84 izletnikov brnske JC lige s predsednikom prof. Fikuko na čelu v Maribor. Češke goste bodo na kolodvoru slovesno sprejeli. V Mariboru ostanejo do četrtega popoldne. Ogledali si bodo mesto in okolice, jutri zvečer bo pri »Orlu« prijateljski večer.

☐ Koncert »Sestnajstke«. Na povratku iz turneje po Jugoslaviji se ustavi v soboto v Mariboru sloviti češki pevski zbor »Sestnajstke« iz Olomuca, ki sestoji iz 16 izbranih pevcev. Zbor priredi v soboto zvečer v kazinski dvorani koncert z izbranimi sporedom.

☐ SSK Maraton. Plavalna sekcija. G. Egon Karf, avstrijski reprezentant, vodi trening. Vsi plavalci naj redno zahajajo k treningu, ki se vrši ves dan.

☐ Drevi zaključek. Nastopi profesionalnih rokoborcev na unisoni verandi se nocoj zaključijo. V nedeljo zvečer je Čeh Mrna premagal Poljaka Orszowskega, Francoz Cateau pa Madjara Bognerja. Nocoj bo odločitev za prvo oziroma drugo mesto med Francozom Cateaujem in Čehom Mrno, ter za tretje oziroma četrto mesto med Poljakom Orszowskim in Madjarom Bognerjem.

☐ Maturantje iz leta 1913. z učiteljskega šolskih sester v Mariboru se snidejo 6. julija popoldne pri »Orlu« v Mariboru. — A. V.

☐ Pevski zbor Glasbene Matije je marljivo deloval v pretekli poslovni dobi, o čemer je živahno pričal zadnji občini zbor. Vsega skupaj je imel 79 vaj, več koncertov v Mariboru in koncertna potovanja po ožji domovini. Pri volitvah se je izvolil povečini dosedanjí odbor z J. Arnušem kot predsednikom na čelu.

☐ Smrt žanje. Na Pobrežju v Lovski ulici 1 je umrla blaga žena, posestnica Marija Černoč na starosti 47 let. Pokopnico pokopljejo danes popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V Studenih je umrl upokojeni železniški uradnik g. Alojzij Stranz, star 47 let. Pogreb bo danes v torek popoldne iz mrtvašnice na pokopališču v Studenih. Svetila pokojnima večna luč, žalujočim naše sožalje!

☐ Podaljšek avtobusne proge Glavni trg—kade-

tnica je sedaj izvršeno dejstvo. Avtobus vozi sedaj po Frankopanski, Radvanjski in Delavski ulici na Magdalensko ter po Fochovi in Betnavski na Frankopanovo ulico ter Glavni trg.

met. Prostor za postajo je velikodušno brezplačno odstopil gostilničar Očko. Pa tudi železniška uprava je pokazala svojo pripravljenost ter je obljubila prostor zastoj. Zgradilo se bo zaenkrat samo postajališče osebnih vlakov, za kar bodo potrebne le manjše investicije. V proračunu predvidevajo 50.000 dinarjev stroškov, ki jih nameravajo zbrati potom posebne nabiralne akcije. Priskočile bodo na pomoč tudi zainteresirane občine, nekateri gospodarji pa so že zagurali potreben les in vožnje, obljubljena je že opeka, tako da se bo mogla postaviti stavba z najmanjšimi stroški. Poleg Tezna je postaja velike važnosti tudi še za občane iz Pobrežja, Radvanja, Razvanja, Bohove ter nekaterih podravskih občin. Pa tudi tezenska industrija ima mnogo interesov na zgradbi postajališča. Iz sedanjega pripravljalnega odbora se bo osnoval širši odbor, v katerem bodo predstavniki vseh zainteresiranih občin in krogov. Z zgradbo se bo predvidoma pričelo koncem avgusta ter bo stavba še letos gotova. Nedvomno se bo iz tega postajališča sčasoma razvila še velika postaja, ki bo vplivala tudi na razvoj novega Maribora

☐ Se ena žrtev požara. V »Ponedeljskem Slovincu« smo poročali o požarni katastrofi, ki je uničila posestnika Babiču v Skokah pri Hočah vse imetje, njegovemu sosedu pa gospodarsko poslopje. Požar je izbruhnil okoli pol 7 zvečer. Vsi Babičevi so se takrat nahajali na pogrebu, ko so prišli pa domov, so našli od svoje domačije le ovrtele in kadeče se razvaline. Poleg Babičeve hčerke Ivanke, ki je zadobila pri gašenju hude opekline ter so jo v nedeljo prepeljali v bolnišnico, se je poškodoval

Fotomaterijal Pogačnik Tyrševa (Dunajska) 20

pri gašenju tudi železničar Jakob Drevenšek iz Sv. Miklavža. Zadolbil je hude opekline na obrazu, obeh rokah in nogah. Včeraj so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

☐ Tudi Grajski kino se seli. Prihodnje leto se bosta gradili v bližini gradu kar dve kino dvorani. Poleg kina, ki ga namerava graditi g. Valjak v Grajski ulici na prostoru sedanjega grajskega stolpa, bo zidal tudi g. Guštin novo kino dvorano na Grajskem trgu v prostorih sedanje restavracije Kosova.

☐ Kopanje rezervnega vodnjaka mestnega vodovoda v Betnavskem gozdu polagoma napreduje, ker so v prodnatem svetu potrebne močne ojačevalne konstrukcije. Dosedaj so prišli kopachi že v globino desetih metrov, tako da jih loči še samo šest metrov od talne vode.

☐ Učni tečaj za obrtno knjigovodstvo otvori dne 10. julija mariborska poslovnašola obrtno pospeševalnega zavoda. Vrši se bo ob večerih. Udeleženci plačajo pri vpisu malenkostno odškodnino. V tečaj se sprejemajo mojstri in pomočniki rokodelskih strok. Prijave sprejema obrtno združenje nadzornik g. Založnik na okrajnem glavarstvu v II. nadstropju.

☐ Avtobus v Novo vas ustavljen. Z večerajšnjim dnem so se ustavile zaradi podaljške avtobusne proge št. 1 do Delavske ulice avtobusne vožnje v Novo vas.

☐ Malčki so šli na morje. Včeraj zjutraj je odpotovala prva skupina okrepitve potrebnih malčkov na morje v Kaštel Lukšič. Kolonijo vodi učitelj Mirko Ravter. Malčki so se odpeljali z osebnim vlakom ob 9.

☐ Z motorjem v grabo. Do hude nesreče je prišlo v nedeljo zvečer v St. Ilju, kamor je napravila skupina motociklistov iz Maribora izlet. Ponesrečila sta se zakonca Grčko, ki sta se vozila na motociklu brez priklolece ter ju je na ovinku vrglo s ceste v jarek. Oba sta zadobila znatne poškodbe, motorno kolo pa se je razbilo. Ranjenca so prepekljali tovariši v Maribor na rešilno postajo, kjer so ju obvezali, ostala pa sta v domači oskrbi.

Dravsko polje

St. Janž. Pristrčno slovesnost smo obhajali na Janževu nedeljo. Bila je svečana blagoslovitev povečanega Gasilskega doma in motornega vozila. K slavu so prišli tudi požarniki iz Ptuj, Hajdine, Sv. Martina, Sv. Barbare in Hotinje vasi. Ob dveh je bil sprejem botre gđ. Silve Pirchove, veletovarnarjeve hčerke iz Ptuj. Blagoslovitvene obrede je opravil domači g. župnik Franc Polak in imel prisrčen nagovor, slavlajoč požarnikom v zgl. sv. Florijana, nakar je zapel domači moški zbor požarniško himno. Le plan za šentjansko faro.

devajo, da Grimm, Poci, Busch obrazujejo svoje pravilne like in so samolasten svet, prav takisto pa se na drugi strani nahajajo v svojih in le njim primernih stvariteljskih krogih: Kleist, Goethe, dr., ki nam služijo za zgled, kako umetnik, ki je sam v sebi skladen, raste iz prvih vaj v mladinski umetnosti, v zrelo, višjo, moško umetnost, ki ni nikoli otroški verz, pač pa v najskačnejšem primeru edino lepa misel: »Die Kinder müssen Komödien haben und Puppen«.

Ob takih in enakih spoznanjih moramo stremeti za omejevanja v kulturnih območjih: ljudsko-mladinski umetnik naj vztraja v svojih območjih, umetnik prav tako v svojih. Naloge naj bodo smiselno ločene ena od druge.

Organizacije pa, ki morajo danes vršiti kočljive umetniško-vzgojne naloge, naj svoje delo usmerijo ob močni zavednosti problemov mladinske umetnosti, ki se v njenih okrožjih na škodo ljudsko-umetniške poglobljenosti in anonimnosti pomikajo v osrednje zgoli gesla, tehnika in človek.

V tem smislu želimo mednarodnemu lutkarskemu kongresu mnogo uspeha in napredka. B. O.

*

»Kraljestvo božje«. Glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda. — Skromni nabožni mesečnik »Kraljestvo božje« slovi po izbrani vsebini, živahni poljudnosti in kleni jednatosti doma in na tujem kot eden izmed najboljših listov svoje vrste. Kot Glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda v duhu Sloveskih tradicij pospešuje cerkveno edinstvo in idejo ciril-metodijško. Obenem pa je splošno nabožno list s posebnim pečatom duhovne prenovitve v duhu liturgičnega gibanja. V ta namen objavlja vzorne liturgične članke in cerkveni koledar s sodelovanjem redovnikov cistercijskega stiškega samostana. Posebno pozornost zbujajo izvirni poljudni članki o vzhodni cerkvi in o vprašanju cerkvenega združenja ter izvirne vesti s krščanskega vzhoda. V vsebini in obliki je list po splošnem priznanju dobro zadel srečno srednjo pot, da je obenem mi-kavno poljuden za ljudstvo in zanimiv tudi za izo-

bražence. Zato more versko misel ponesti tudi v take kroge, kamor drugi nabožni listi težko sežejo.

Najnovjša dvojna številka (7. in 8. skupaj) je po raznovrstni aktualni vsebini zbudila izredno pozornost, še preden je bila razposlana naročnikom. Nad vse je zanimiv članek »Boljševiški vohun v Vatikanu«, ki definitivno razjasnjuje afero, katera je dolgo vznemirjala svetovno časopisje, kakor je bilo že opozorjeno v »Slovincu«. Marsikoga bo še bolj zanimal članek »Sovražstvo in sprava med brati«, ker obravnava nam bližje in bolj pereče vprašanje sprave med Srbi in Bolgari. Trezno in živahno je pojasnjen najnovejši poskus sprave. Pa tudi ostali prispevki in zaglavja prinašajo nad vse zanimivo vsebino, ki osvetljuje dogodke v katoliški vzhodni cerkvi v vsakokratnem mesecu. »Kraljestvo božje« toplo priporočamo. Upraništvo je v Ljubljani, Napoleonov trg 1. Naročnina 12 Din. X.

Tudi Avstrija obsodila nemške penklubove. Te dni so se morali na Dunaju zagovarjati na generalnem sestanku avstrijskega centra oni njegovi zastopniki na dubrovniškem kongresu, ki so se priključili ponašanju nemških članov. Po dolgih prekanjih in zagovorih (ki niso bili zagovori) je končno absolutna večina sestavila in podpisala resolucijo, ki pravi med drugim: Med tem, ko pozdravlja avstrijski Pen klub vse one nemške moške in žene brez razlike strank in rase pripadnosti, katerim je bilo ugrabljeno duhovno življenje in katerim je bil poplavljen nastop za svobodo duha z ječami in izgoni, zastopa tudi mnenje, da je individualna svoboda odločni predpogoj za sleherni umetnostno ustvarjanje... Avstrijski Pen klub dviga odločno v imenu nemške svobode in mednarodnih kardinalnih točk Pen kluba protest proti duhovnemu pritisku posameznikov. S tem dejanjem izpolnjuje avstrijski Pen posebnostno nalogo, ki jo ima v bomočju skupne nemške kulture... Radi te resolucije je izstopilo iz kluba 6 članov, med katerimi je tudi toliko proslavljeni Mirko Jelušič. Mislimo, da bodo s tem enkrat za vselej izpovedani njegovi narodnostni kakor tudi občečlovečanski nazori...

Strašna družinska tragedija v Kranju

Mož streljal na svojo ženo

Kranj, 3. julija.

Zadružnik Franc, čevljar in godec, ki stanuje na Skali, s svojo drugo ženo Nežko, staro okrog 29 let, že nekaj časa ne živi skupaj. Žena se je več časa zadnje čase mudila na svojem domu v Gozdu nad Golnikom. Vendar pa skupnost njunega življenja ni bila popolnoma pretrgana, ker je takole za par dni, zlasti okrog nedelje, žena še vedno prihajala k svojemu možu v Kranj. Otrok Zadružnikova nista imela.

Tudi v soboto in včeraj, v nedeljo, sta bila zakonca še skupaj. Popoldne sta šla na izprehod in so ju ljudje še tik pred večerom okrog 7 videli, da sta bila oba dobre volje. Sprehoda sta prišla domov in je žena ostala nato doma, mož pa je zopet odšel ven. Okrog 9 zvečer, menda je bilo že nekaj čez, se je Franc Zadružnik vrnil domov. Njegova žena Nežka pa se je tedaj nahajala v bližini domače hiše. Ne ve se dobro, ali sta se Zadružnik in žena kaj prepirala pred usodnim dejanjem, dejstvo je, da je Zadružnik potegnil revolver in ustrelil svojo ženo iz daljave kakih 2 korakov v levo stran trebuha v bližini ledvic. Projektil je šel

skozi telo. Zadružnik je oddal samo en strel, ki je seveda alarmiral vso okolico.

Po tem svojem nesrečnem dejanju je Franc Zadružnik pobegnil v svojo hišo in se skril pod streho. Vendar pa so ga stražniki in orožniki hitro izsledili ter aretirali.

Žena Nežka je napravila še par korakov, nato pa se je zgrudila na tla. Prva je ranjenko opazila ga. Pirčeva, vdova po okr. glavarju. Priskočila ji je na pomoč, jo dvignila in je Zadružnikova žena imela še toliko moči, da je v spremstvu gospe prišla v Pirčevo hišo, kjer so jo položili na divan. Slučajno je prišel mimo v Kranju se nahajajoči g. kanonik dr. Kimovec iz Ljubljane, ki je zvedel za dogodek in je nesrečno ženo spovedal. Takoj so poklicali zdravnika g. dr. Bežiča, ki je ranjenki nudil prvo pomoč. Sprva, ko so Zadružnikovo pripeljali v Pirčevo hišo, je bilo njeno stanje zelo obupno in ji je mrzel mrtvaški pod obličje. Vsi so mislili, da bo vsak čas izdihnila. Potem pa ji je odleglo. Kaplan g. Košir je nesrečno ženo še obhajal in ji podelil zakrament sv. poslednjega olja. Ker je obstajalo upanje, da Zadružnikova ne bo umrla, so poklicali kranjski rešilni avtomobil in jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Smrtna nesreča

Novo mesto, 3. julija.

Huda nesreča se je zgodila na Ponikvah pri Trebnjem. 25letni Alojzij Pust, hlapec pri posestniku Čehu, je peljal s travniška voz sena. Ko je hotel med poljo zavreti voz, je tako nesrečno padel poden, da mu je šlo kolo čez glavo. Počila mu je lobanja. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer pa je v soboto zvečer umrl. Večna luč naj mu sveti!

Auto povozil dva otoka

Ljubljana, 3. julija.

V ljubljansko bolnišnico so danes popoldne pripeljali dve smrtno nevarno ranjeni deklici, ki ju je povozil neki avto blizu Vrhneke. Deklici sta sestri osemletna Ivanka in desetletna Mici Šmuk, doma iz Bevk. Obe imata strašne poškodbe po vsem telesu in sta obe nezvesti. Stanje obeh je koledljivo, zlasti za starejšo Mici zdravniki nimajo dosti upanja, da bi jo rešili. O nesreči sami še manjajo podrobnosti, kako se je pripetila in kdo jo je zakrivil.

Uboj

Podzemlje, dne 3. julija. Danes jutraj so našli v Podzemlju ob Kolpi ubitega 22 letnega fanta Martina Jakliča iz Zemlja. Snoči so fantje pili na Grmu in v Zemlju, se sprli in s koli potepili. Zrtev je postal omenjeni fant.

Nesreča na Kamniškem sedlu

V nedeljo zvečer se je razširila po Kamniku govorica o hudi nesreči na Kamniškem sedlu. Iz raznih govoric, ki so bile močno pretirane, se je končno doznalo, da se je ponesrečil neki inoženec. Odšel je na Kamniško sedlo in že hotel preplezati nevarni Brinjski kamin, ki je zahteval že več žrtve. Pri plezanju mu je zmanjkalo pod nogami opore. Pri padcu je dobil več poškodb, ki pa niso tako nevarne. Zlomil si je desnico in se potolkel po glavi in po nogah, vendar pa je oprl na spremljevalca še sam prišel do Kamniške Bistrice. Reševalni odsek SPD je ukinil vse potrebno, da je dobil takoj zdravniško pomoč. Z avtomobilom pa so ga nato odpeljali v Kamnik.

Koledar

Torek, 4. julija: Urh, Skof; Berta, devica.

Novi grobovi

† V Mozirju je včeraj po daljšem bolehanju umrl g. Alojzij Goričar, tovarnar in posestnik. Pogreb bo v sredo, 5. julija ob 10 dopoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše globoko sožalje!

† V Novem mestu je včeraj mirno v Gospodu zaspala gospa Uršula Nikolič. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Promoviran je bil na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Leopold Potokar. Iskreno čestitamo!

— Diplomski izpit za inženjerje arhitekto so napravili dne 27. VI. t. l. na tehniški fakulteti Ljubljanske univerze kandidati: Srećer Nikolaj, Marjanca Kane in Svetina Benjamin. Čestitamo!

— Promocije. Danes bodo promovirani na univerzi kralja Aleksandra I. za doktorje prava gg. Bajc Franc iz Litije, Čop Gabriel iz Most pri Zirovnici, Otrin Rado iz Domžal, Stular Franc iz Polovč, Wilfan Igor iz Solina. Čestitamo!

— Iz finančne službe. Za računskega pripravnika 9. položajne skupine je imenovana pri dravski fin. direkciji v Ljubljani Vindišer Alojzija, maturantka v Ljubljani.

— Napredovanja rezervnih častnikov. Napredovali so v čin kap. I. razr. san. kap. II. razr. dr. Viktor Marčič; števši od 10. marca 1924 v čin kap. II. razr. peh. poročnika Ladislav Ropas in Dragan Svarc, konjeniški poročnik Georgij Domba in san. poročnik dr. Mavricij Horn; v čin poročnika peh. podporočniki Josip Vig, Josip Miletič, Emil Ror, Oton Fabiani; Artur Engel in Josip Žagar ter za nižjega voj. uradnika III. razr. ekon. stroke nižji voj. uradnik IV. razr. Vinko Kožuh; števši od 23. marca 1925 v čin poročnika peh. nadporočnika Jakob Božić in Milan Marjanovič; števši od 21. maja 1926 v čin kap. I. razr. topniški kap. II. razr. Viktor Uršič in v čin poročnika peh. podporočnik dr. Josip Basaj, Valentin Stante, Anton Radej, Franjo Roš in Alfonz Pirč; števši od 6. septembra 1926 v čin kap. II. razr. peh. poročnik Stefan Manec; števši od 17. decembra 1927 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Vekoslav Vorišč in Henrik Černi, topniški kap. II. razr. Ivan Mak, inženjerski kap. II. razr. Maks Dominič in san. kap. II. razr. dr. Jaša Mečger; v čin poročnika peh. podporočnik Franc Laninšek; števši od 28. junija 1928 v čin kap. II. razr. peh. poročnik Jurij Vug, Miroslav Herlinger, Oskar Čelešina, Ferdo Srečko, Marko Burna, Frajo Fait in Franjo Altera; san. poročnik dr. Alojzij Pirnat in topniški poročnik Franjo Lukman; števši od 17. decembra 1928 v čin poročnika peh. podporočniki Stefan Šuster, Filip Frank, Slavko Strel in Zoltan Štajner; števši od 15. avgusta 1929 v čin kap. II. razr. peh. poročnik Matija Koh in inž. po-

Beli zobje: Chlorodont

ročnik Ferdinand Sinkovec; števši od 17. decembra 1929 v čin kap. I. razr. peh. kapetana II. razr. Rudolf Likar in Franjo Vindiš ter inž. kap. II. razr. Ernest Čuček; števši od 11. aprila 1930 v čin poročnika peh. podporočniki Anton Kolušar, Baltazar Aurer, Dragotin Bregant in Mirko Šošarič ter za nižjega voj. uradnika III. razr. ekon. stroke nižji voj. uradnik IV. razr. Miroslav France.

STAREJŠIM OSEBAM ZAGRENUJEJO STARE DNI REVMAČNE BOLEZINE

Vsem, ki trpijo na revmatizmu, protinu, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se priporoča masaža. Za masažo je »ALGA«. Masaža »ALGA« Vas krepi in osvežuje.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—

Ostale vesti

— Slomškova družba. Odhod na Jadran dne 10. julija (ponedeljek) zvečer ob 6.20 z zagrebškim vlakom. Zberemo se na gl. kolodvoru pol ure pred odhodom vlaka. Kdor se nam namerava še pridružiti, naj stori to do 7. t. m. Vse potrebne podrobnosti potovanja objavimo udeležencem na vlaku. — Izletni odbor.

— Maturantke državnega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1928 obhajajo 5-letnico mature v sredo, dne 5. julija t. l. — Sestanemo se v Ljubljani v restavraciji pri Slamiču (gorenjska soba) ob 2 popoldne. Pridite vse!

— Tovarišem novomašnikom sporočam, da bodo dobili zaželjene formulare že do petka na svoje domove. — Tone Duhovnik.

— Društvo »Šola in Dome« v Litiji uvideva nujno potrebo za ustanovitve za enkrat vsaj 1. razreda meščanske šole za litijski okraj. Kakor smo poučeni, bi bilo že okrog 70 učencev za 1. razred na razpolago. Radi tega je društvo sklicalo za dan 9. julija 1933 ob 12 dopoldne v osnovni šoli v Litiji sestanek vseh interesentov in prosil obilne udeležbe.

— Enodnevni poučni izlet v Novo mesto-Grm (Kmetijska šola), v St. Jernej, (samostan Pieterje) in v Kostanjevico (banovinska drevnica in trsnica) priredi v teku julija Sadržski in vrtnarsko društvo v Ljubljani. Voznja iz Ljubljane do Kostanjevice in nazaj 80 Din za osebo. — Kdor bi se hotel tega izleta udeležiti, naj se prihlasi do 10. julija uredništvu »Sadržja in vrtnarja« v Ljubljani. Groharjeva c. 26. Dan izleta in druge podrobnosti se bodo javile priloženemu pismenu.

— Doraščajoča mladina naj zavziva jutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseza vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Gospodarski in strokovni napredek privatnih nameščencev. V spoznanju, da sama organizacija privatnih nameščencev na društveno-strokovni podlagi, za današnje težke čase ne zadostuje, so nameščenci poslegli po gospodarski organizaciji in ustanovili svojo kreditno in nabavljajno organizacijo na združni podlagi. Včeraj, v ponedeljek, dne 3. julija, je bila pri ljubljanskem okrožnem kot trgovskem sodišču izvedena registracija »Gospodarska zadruga privatnih nameščencev reg. zadr. z o. z.«, ki ima svoj sedež v Ljubljani in koje namen je sledeči: 1. sprejema in obrestuje hranilne vloge in pa vloge v tekočem računu; 2. si pridobiva nadaljna sredstva v kolikor so za dosego združnega smotra potrebna, s svojimi dodatnimi kreditom; 3. daje članom posojila; 4. nabavlja svojim članom vse vrste gospodarskih potrebščin ali posreduje njih dobavo; 5. posreduje svojim članom namestitve; 6. se poslužuje splošno vseh zakonitih sredstev za zboljšanje položaja svojih članov; 7. ustanavlja poslovalnice za lažje doseganje smotrov. Nova zadruga se včlani v »Združni zvezci«. Izdajala bo tudi svoj strokovni list. Vsa podrobna pojasnila se daje pri načelniku »Gospodarske zadruge priv. nameščencev«, gosp. Drag. Potočniku, uredniku »Slovenec« v Ljubljani ali pa pri tajniku zadruge g. Janca Trilerju, zavarovalnem tehniku »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

— Znamko za odgovor priložite, če pišete dobrodelnemu društvu »Varstvo« v katerikoli zadevi, ker društvo nima nikakih sredstev, da bi krilo poštnino za toliko pisem kakor jih dan za dnem prejema. Danes imamo odgovoriti na 35 pisem, blagajna pa je — popolnoma prazna, zato ne moremo. Vse gg. duhovnike, učitelje in druge inteligente na deželi prosimo, da seznanjajo ljudstvo z nameni našega društva, ki so: Skrbstvo za ubožne otroke, odajanje sirot v oskrbo in za svoje, nameščanje vajecev in posredovanje v vseh zadevah socialnega

značaja. Letna članarina je 12 Din. — Dobrodelno društvo »Varstvo« Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 17.

— Savski most v Kranju postaja pozorišče stalnih nesreč. V razdobju enega tedna se je na savskem mostu v Kranju v nedeljo dopoldne dogodila že tretja nesreča. — Osemletna Eda Tomine, hči delavca, se je ob četrti na 12 vračala v spremstvu svoje tete Jožice Grile domov. Sredi mostu je deklica kar nenakrat zletela čez most z ene strani na drugo. V tem pa je privozil po mostu precej hitro neki motociklist ter podrl deklico, ki mu je skočila pred kolo, na tla. Dotični motociklist pa se za svojo žrtev ni zmenil, ampak jo je divje pobral naprej. Deklica se je pri padcu zlomila nogo in se več ali manj poškodovala. Neki drugi mimo vozeči motociklist je deklico naložil na motor in jo odpeljal na okrogni arad, kjer pa ni bilo nobenega zdravnika in so jo nato odvedli k zdravniku dr. Bežku. Stevilka motorja, ki je deklico podrl, je ugotovljena.

Znana peč — Lutz

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča: Bertram Kardinal; Charismen priesterlicher Gesinnung und Arbeit. Skizzen und Winke für Tage der Recollectio. 196 strani, vezano 86 Din. — Donoso Cortes: Der Staat Gottes. Eine katholische Geschichtsphilosophie. 405 strani, vezano Din 120. — Dausend H. P. Dr.: Die Nachpfingstzeit. Die Liturgie der Nachpfingstzeit in Predigten. 177 strani, vezano Din 48. — Pfliegler M.: Der deutsche Katholik und die Entscheidungen der Zeit. — 70 strani, vezano Din 24. — Dietrich von Hildebrand: Liturgie und Persönlichkeit. 197 strani, vezano 70 Din. — Kühnel: Vom Heil der Seele. Religiöse Betrachtungen. 175 strani, vezano 72 Din. — Macceno-Schlegel: Die vollkommene Reue. Ein Himmelschlüssel. 48 strani, vezano Din 16. — Pfliegler M.: Heilige Bildung. Gedanken über Wesen und Weg christlicher Vollendung. 179 strani 58 Din. — Stonner A. Dr.: Briefe an Priester. Väterstimmen zum Priesterideal. 108 strani, vezano 50.— Din. — Schilling O.: Moderne Wirtschaftspraxis im Lichte der katholischen Weltanschauung. 107 strani, vezano 50 Din. — Schilling O.: Katholische Wirtschaftsethik. Nach den Richtlinien der Enzyklika Quadragesimo Anno des Papstes Pius XI. 338 strani, vezano 153 Din.

— Zakaj se danes tako slabo volje? Sigurno Vas zopet muči migrena ali glavobol! Prenaporno delo, pogoste spremembe vremena, skrb, velika vročina itd. vse to deluje na živce, ki stalno popuščajo. Pogosto so tudi nevrogične bolezni, ki dostikrat trajajo več ur ali pa tudi dni. Jesno je, da pod takimi pogoji človek ne more biti dobre volje. Človek je pust napram sebi in svoji okolici. Nič ga ne veseli in tudi delati ne more. V takih slučajih najbolje pomagajo poznane Pyramidon tablete, ki hitro ublaže in odstranijo glavobol, neuralgijsko migreno. Pyramidon tablete so izvrstne tudi pri težkočah menstruacije in drugih bolečinah. Zahtevajte samo originalne »Bayer-jeve« Pyramidon tablete!

— Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, popite jutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Celje

— Pevski koncert zbora »Šestnajstke« iz Olo-muca (CSR) bo v Celju v četrtek 6. julija ob pol 9 zvečer v dvorani Celjskega doma. Dirigent zbora je gosp. Javoroslav Tapal, član zbora moravskih učiteljev. Kdor bi bil slučajno zadržan, naj izroči vstopnico drugemu. — Jugoslovanska češko-slovaška liga v Celju.

— Za predstavo »Sen kresne noči« je izdal celjski »Studio« poseben spored v obliki gledališkega lista, kot ga izdaja Narodno gledališče v Ljubljani. V sporedu izidejo članki o celjskem »Studio«, o vsebini komedije ter seznam igralcev. V glavnih vlogah nastopajo Renata Milbršičeva, Vlasta Sernečeva, Lia Trinkova, Apnar, Debeljak, Florjančič, Koren, Kosič, Ramsak, Srnovrtnik, Skaberne, Grmek. Predstave se vsrjšo neprekinjeno v soboto 8 in v nedeljo 9. julija ob pol 9 zvečer v mestnem parku v Celju. Za zunanje posetnike bodo po predstavi pripravljene avtobusi.

— Zaključna proslava na trgovsko-nadaljevalni šoli v Celju se je vršila dne 2. julija ob priliki zaključnega trgovsko-nadaljevalne šole v navzočnosti vsega učiteljskega zbora in uprave Zdrženja trgovcev za mesto Celje. Gosp. Marinc, vodja šole je imel na vse učence in učenke kratek nagovor, v katerem jih je opozarjal na njih dolžnost v bodočem trgovskem stanu, ki je jako važen za državo. Zahvalil se je posebno Zdrženju trgovcev za naklonjenost in podporo. Predsednik Zdrženja trgovcev gosp. Stermečki se je zahvalil celokupnemu učiteljskemu zboru za trud, ki ga je imel z učenci in omenil, da je Zdrženje naklonilo več nagrad učencem z odličnim in prav dobrim uspehom. Nato je razdelil nagrade in sicer 3 po 200 Din, 3 po 100 Din in 1 po 50 Din. Absolvent III. razreda gosp. Srnovrtnik, se je v temperamentnem govoru zahvalil učiteljskemu zboru za ves trud, ki ga je imel z učenci, prav tako tudi gg. šefom ter Zdrženju trgovcev za naklonjene nagrade. Ob koncu proslave so zapeli še državno himno. Vseh učencev in učenek na trgovski nadaljevalni šoli je bilo 83, izdelalo jih je 47, popravni izpitov je 29, padlo jih je 6 in 1 je ostal neredovan.

— Poročila sta se v celjski opatijski cerkvi gosp. Cigekelj Konrad, posestnik in Golihlel Terzija, posestnikova hči, oba z Zg. Hudinje. Čestitamo!

— Obletnica požara na gori Oljki. Danes zvečer bo minulo leto, kar je pogorela znana romarska cerkev na gori Oljki v Savinjski dolini.

— Zlato uro in verižico so mu ukradli. V noči od sobote na nedeljo so neznani tatovi ukradli nekemu mesarskemu pomočniku iz stanovanja v Gosposki ulici zlato verižico in pozlačeno žepno uro v vrednosti 1000 Din. Celjska policija je bila tatovom takoj na sledu in je obvestila o tatvini orožniško postajo v Laškem, ki je tatove tudi takoj aretirala in izročila v zapore okrajnega sodišča v Laškem.

— Nedeljski sport. V nedeljo sta gostovala v Celju dva mariborska kluba. Dopoldne se je vršila na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Zelezničar in SK Celje, ki je končala z rezultatom 3:2 (1:1). Popoldne pa se je vršila na igrišču pri Skalni kleti tudi prijateljska nogometna tekma med SK Rapid in SK Atletik. Zmagal je mariborski gost z rezultatom 3:1 (2:0).

Naznanila

Avtobus Rajhenburg—Kozje vozi poleg vsakodnevne redne vožnje še ob sredah in četrkih ob 20.30 iz Rajhenburga ter ob četrkih in petkih ob 6 jutraj iz Kozjega.

Ptui

Gibanje prebivalstva v Ptuj v drugem četrtletju; v področju mestne župnije je umrlo 30 oseb, rodilo se je 18 otrok, poročilo pa osem parov. — V področju župnije sv. Petra in Pavla je umrlo 26 oseb, rodilo se je 43 otrok, poročilo se je prav tako osem parov.

Odprta noč in dan so grba vrata... Po dolgi, mučni bolezni je v starosti 74 let umrla na Hajdini obče spoštovana posestnica Marija Cvikli, mati uglednega ptujskega trgovca Ivana Cvikla. Bila je skrbna mati, vneta dobrotnica revežev in vseh, ki so se zatekli k njenemu usmiljenemu srcu. Pokopali so jo ob veliki udeležbi ljudstva na hajdinskem pokopališču. Blagi in plemeniti rajni svetli večna luč, zalujočim naše iskreno sožalje! — V Zgornji Pristavi je v 72. letu starosti umrla previzitarica Apolonija Murko, v ptujski bolnišnici pa Marija Vedlin, slaščičarjeva žena iz Ptujске gore. Blag jima spomin, zalujočim naše sožalje!

Nezveste je obležal s težkimi poškodbami sredi ceste posestnik Anton Slana iz Dragoviča pri padcu s senenega voza. Prepeljali so ga v ptujske bolnišnico.

Novo mesto

Novo, srebrna in biserna sv. maša. Preteklo nedeljo je v prostiškji cerkvi daroval novo sveto mašo g. Ciril Bajuk. V lepo okrašeni cerkvi se je zbrala velika množica ljudi. Pridigovalec je g. prošt Čerin. — 25letno mašništvo bo obhajal ta mesec g. p. Ciprijan Napast, gvardijan frančiškanskega samostana in katehet. Dne 27. julija bo pa v kapiteljski cerkvi daroval biserno sv. mašo g. Josip Rome, župnik v poklju.

Sport

NOCJO IGRA V LJUBLJANI

na ilirijanskem igrišču najbolje moštvo na kontinentu

Brez dvoma bo nocojšnja nočna tekma, ki jo odigrata dunajska Vienna, profesionalni prvak Avstrije in naša Ilirija, dosegla višek nogometne nočne sezone. V zadnjih letih je Vienna zavzela na Dunaju dominantno pozicijo ter je svoje znanje prepreičevalno dokazala že na mnogih turnejah v inozemstvu. Moštvo sestavljajo samo prvorazredni igralci, ki so že vsi nosili državni dres. Mnogo od njih je avstrijskih rekordnih internacionalcev kakor Gschweidel, Rainer in Hofmann. V zadnjih letih ni bilo nobene avstrijske reprezentance v kateri ne bi igrala prva dva. Oba sta člana znanega »Wunderteama« Gschweidel je poleg Sindelarja najboljši napadalec v Evropi in je kot tak ponos moštva.

Belo-zeleni tudi ne bodo držali križem rok. Saj je znano, da so vsi ravno v mednarodnih srečanjih že z odličnimi zastopniki dosegli prav dobre rezultate. Na zmago seveda ni računati, vsekakor nam bodo pa tudi oni predvedli tako igro, kakršno želimo videti in ki je za propagando te sportne panoge nujno potrebna. Naj že bo kakorkoli, eno je namreč gotovo, da bo nocojšnja tekma za Ljubljano senzacija.

Tekma se prične ob 20.45, ob 19 pa bo predtekma.

TRIGLAV: KOROTAN 6:5 (1:5)

Tekma med omenjenima kluboma se je vršila 28. p. m. V tej tekmi je nastopil Korotan s petimi rezervami ter je do 59. minute vodil s 5:1. Minuto kasneje, ko sta trčila vratar Triglava in napadalec Korotana, nakaer je moral slednji vsled teške poškodbe zapustiti igrišče, je Korotanovo moštvo popustilo. Sebe sedaj se je posrečilo Triglavu izenačiti in iz 11 metrovke postaviti končni rezultat Sicer je pa bila igra lepa in napeta.

R A Z P I S

propagandnega skupinskega teka skozi Maribor dne 16. julija 1933, pod pokroviteljstvom »Krajevneega olimpijskega odbora« v Mariboru

1. Tek se vrši po pravilih JLAS.
2. Pravico starta imajo vsi verificirani in ne-verificirani lahkoletci vseh mariborskih klubov.
3. Start je ob 11 pred igriščem SK Maribora (Koroševa ulica). Proga vodi po Koroščevi ulici, Maistrovi ul., Zrinjski trg, Kolodvorski ul., Aleksandrovi cesti na cilj Trg Svobode, skupna dol. žina 1810 m.
4. Vsak klub postavi poljubno število tekačev, katerih prva šestorica po placementu šteje kot prvo moštvo, druga kot drugo itd.
5. Nagrade: prvoplaceirana trojica moštev prejme častne kolajne »Olimpijskega odbora«, enake prvoplaceirana trojica posameznikov.
6. Pismene prijave z navedbo imen tekačev je oddati najkasneje do 15. julija do 18 v roke g. E. Berganta, Maribor, pisarna »Mariborski tedenc«, Gosposka ulica 36 (palača hranilnice dravske banovine). — Jugoslovanska lahko-atletika zveza, poverjenstvo Maribor.

AHOJ! Iščeva par športnikov z zločljivimi čolni za polovanje po Dravi, Douavi in Dalmaciji! Takošnje dopise na Branko Lenart, Ptuj.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 4. julija: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Radio orkester. 19.30 Kaj je religija (Fr. Terseglav). 20.00 Prenos zabavnega lutkarskega večera ob priliki mednarodnega kongresa lutk (iz Zvezde). 22.00 Čas, poročila. 22.15 Radio jazz.

Sreda, 5. julija: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Otroški kotiček (ga. Gabrijelečičeva). 18.30 Angleske plošče. 19.00 Polovanje v Maroko in na Visoki Atlas (dr. Reja). 19.30 Literarna ura: Pesnik in sodobnost (Miran Jarc). 20.00 Brahmsov večer: 1. Uvodno predavanje (g. Mirko Polić); 2. Klavirske skaldbe, ga. Smalc-Svajger; 3. Samospevi, ga. Škerlj-Medvedova. 22.00 Čas, poročila. 22.15 Radio-jazz.

Drugi programi

Sreda, 5. julija:

Belgrad: 20.10 »Madame Butterfly«, opera, Puccini — Zagreb: 20.30 Zborovski koncert — Dunaj: 20.45 Pester spored — Budimpešta: 21.00 Violinski koncert — London: 20.05 »Pastir-kralj«, opera, Mozart — London: 21.00 Orkestralni koncert — München: 20.00 Orkestralni koncert — Praga: 20.05 Vojaška godba — Rim: 20.45 Opera »Dafne«, Mule — Varšava: 20.00 Lahka glasba. 21.10 Komorne glasbe.

Naše dijaštvo

V uršulinskem samostanu v škofji loki se bodo začele duhovne vaje za dijakinje-kongregantistnje v nedeljo 9. julija zvečer. Prihod s popoldanskimi vlaki.

Žuželke bodo izpodrinile človeka?

»Berliner Tageblatt« je priobčil razgovor z ravnateljem berlinskega entomološkega zavoda prof. Walterjem Hornom, ki misli, da pomenijo žuželke največjo nevarnost za človeštvo in najbrž bodo celo zapelale njegov konec. Seveda so to le Hornova naziranja in znanost še ni izrekla svoje besede o njih.

Žuželke — pripominja Prof. Horn — so doslej vsaka razvoja že 40 milijonov(?) let, preden se je prikazal človek na zemlji(?). Na ta način štejejo zdaj najmanj 300 milijonov(?) pokolenj prednikov. To pomeni, da so imele vsaj 12.500 krat več možnosti, da oblikujejo svoj boj za obstanek, kakor človek. Žuželke so popolnoma izrabile ta razvoj, a krenile so po drugi poti.

Kdo je bolj oborožen?

V nasprotju z drugimi živimi bitji nikoli niso kazale žuželke nagnjenosti, da bi povečale svojo rast. Samo vzhodne pravljice govorijo o golobu v velikosti ovce v nepoznani Indiji. V resnici je bil vedno usmerjen razvoj žuželk k manjšim oblikam, kakor stremi tudi sodobna tehnika za čim manjšim in lažjim motornim dvigalom v letalstvu pa tudi drugod. — Zato so se pač neprimerno bolj prilagodile žuželke okolici kakor ostalo živalstvo. Pred vsem nimajo žuželke notranjega okostja. Nadevajo ga zunanji oklep, ki je prožen in nudi boljše varstvo. Noben vretenčar ni kos mravlji, ki jo lahko vržemo z vrha Eifflovega stolpa, a bo ostala popolnoma nepoškodovana. Človek je izumil orodje: svodre, klešče, žage in slično, šele po dolgem razvoju. Žuželkam so dani ti pripomočki od rojstva. Mišice žuželk razvijajo velikansko moč, ki zasenči vse zmage naših sportnikov. — Če bi bila bolha velika kakor človek, bi skakala čez egiptovske piramide. Mravlja bi lahko dvigala v tem primeru polni železniški tovorni voz. Žuželke imajo dragocen topometričen občutek, ki ga nima človek: spoznava vsako gneto oddaleč, preden jo vidijo ali otipajo. Njih življenjska odpornost je občudovanja vredna. Prenesajo mrz in do 50° vročine, lahko živijo v zraku, vodi, pod zemljo in

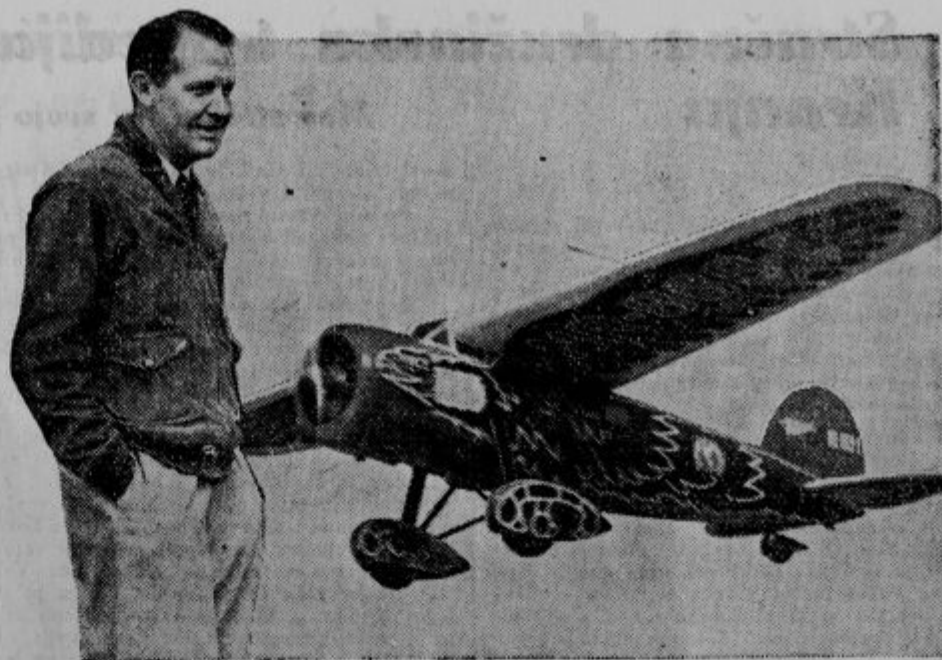
kot zajedalci v telesu višjih živali. Ličinke nekaterih škodljivcev se množijo celo v petroleju. Razen tega imajo žuželke dokaj kratko življenje in zaradi tega izredno naglo razvijajo podedovane zmožnosti. Imamo na zemlji do tri milijone različnih družin žuželk. To veliko število posameznih oblik je izredno poglobilo njih strokovno znanje. Vsi poznamo čudeže življenja v panju, dalje v mravišču itd.

Izredna plodovitost žuželk

Žuželke se tako naglo plodijo, da si ne more človek predložiti gorostasne številke njih zalega. Navadna muha bi lahko imela pod idealnimi pogoji in pred sovražniki zavarovana v petih mesecih svojega življenja 720 milijonov potomcev. Ena bolha zvali v teku enega poletja toliko jajčec, da bi tehtalo vse njeno potomstvo 1,6 milijard ton (dočim tehta ves človeški rod na zemlji samo 0,3 milijard ton). V resnici imajo žuželke neprimerno manj naraščaja, ker mora pretežna večina jajčec poginiti pod neugodnimi razmerami. A ta življenjski boj stalno spreminja svoje oblike, in tu vidi prof. Horn usodno nevarnost za človeštvo.

Priljubljen se odločilni boj

Mi živimo v zlati dobi za žuželke — trdi profesor Horn — in smo sami tega krivi. Sodobna izboljšana prometna sredstva so raznesla žuželke po vseh delih sveta. Posamezni škodljivci so živeli poprej v ožjih omejenih predelih, a nepričakovano dobili izredno priliko za kolonizacijo novih dežel. Temeljito so izkoristili priložnost, in zdaj morajo ljudje žrtvovati milijone za zatiranje poprej skoraj nepoznatih žuželk. Na temelju številčnega znanega ameriškega entomologa Howarda dokazuje prof. Horn, da bo moralo človeštvo slej ali prej napovedati žuželkam pravo vojno za zemeljsko oblo. A žuželke se tako izredno hitro množijo, so tako odporne in tako izvrstno opremljene za boj, da bodo najbrž premagale človeštvo, ki bo žalostno podleglo lakoti in boleznim.

Ameriškega letalca Matterna, ki se je podal na polet okoli sveta, še vedno pogrešajo. Od časa, ko je zapustil Habarovsk, da bi odletel na Aljasko, ne vedo ničesar o njem.

Beuron na Japonskem

Nedavno so svetovno znani očetje iz Beurona v Nemčiji ustanovili prvo svojo misijonsko postajo na Japonskem. V mesecu marcu se je na Japonskem mudil nadoplat P. Raphael Walzer, ki je sam poiskal mesto za ustanovitev prvega benediktinskega samostana na Japonskem. V bližini Yokohame na podnožju ugaslega vulkana Fuji-san (3768 m) bo stal samostan, zidan v stilu Beurona. Katoliška kultura bo s prihodom beuronskih misijonarjev na Japonsko mnogo pridobila.

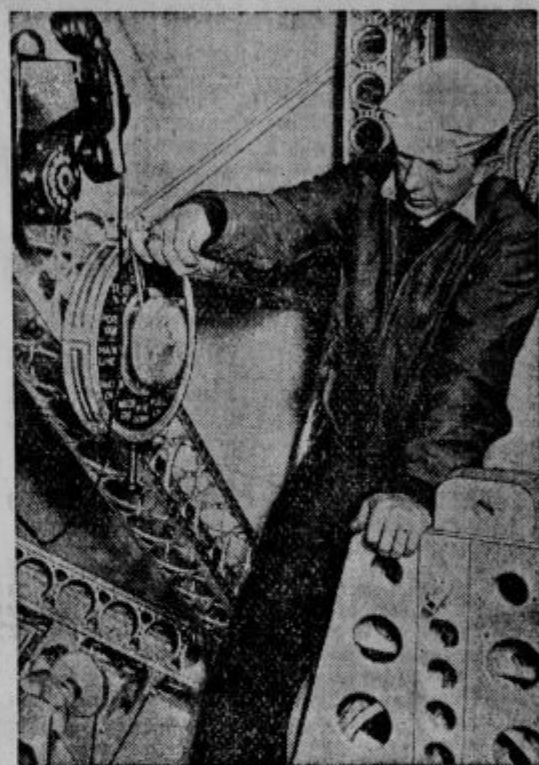
Oče hčeri: »Če hočeš imeti dobrega zakonskega moža, potem poroči gospoda Rijavea. Ljubi te zares srčno!«

Hčerka: »Toda odkod to veš, oče?«

Oče: »Že šest mesecev vlečem iz njega denar in kljub temu še vedno prihaja sem.«

„Razdrto po nemški besnosni...“

V povojni zgodovini znana kamenita ograja na strehi luvainske univerze je zopet postala žrtev belgijskega nacionalista. Kakor znano, je postala luvainska univerza z znamenito knjižnico vred žrtev ognja med nemško okupacijo leta 1914. Po vojni so zbrale Zedinjene države denar za obno-

Krmilo največjega zrakoplova na svetu »Macona«, ki je v zadnjem času srečno prestal poizkušne vožnje.

vitev poslojpa. Arhitekt je okrasil ograjo, ki venča pročelje, z latinskimi napisom: »Razdrto po nemški besnosni, obnovljeno z ameriškim prispevki.« Rektor univerze je pozneje dal odstraniti napis, ker so to zahtevali vladni krogi iz mednarodnih oziror. Ameriški arhitekt je vložil tožbo, a izgubil pravdo. Nato je zlezel preglednik mestne električne železnice Morrenes ponoči na streho in s kladivom razbil ograjo, da bi protestiral zoper »zaščito nemškega barbarstva«. Dobil je en mееec zapora. Univerza je obnovila ograjo. Ponoči 15. junija je zopet tvegati isti preglednik življenje. Oborožen s težkim zidarskim kladivom se je po strelovodu povzpel na streho univerze. Ob dveh zgodaj se je razlegel grohot, kosil ograje so se vsuli na tla. Razburjeni meščani so obvestili policijo. A Morrenes je mirno odgovarjal na svarila stražnikov: »Počakajte, še nisem končal.« Stražniki so oddali več slepih strelor, a tramvajski preglednik je razbijal naprej. Ko je podrl vso ograjo, se je spustil na tla, izročil nadzorniku kladivo in odkorakal v zapor z besedami: »Kakor vidite, so še ostali v Belgiji pravi Belgijci.«

»Kdaj vendar prispem do zvezanega opazovališča?«

Aha, sem že na mestu,«

Joseph Nicéphore, po domače Niepce, izumitelj fotografiranja, se je rodil 7. marca 1765 v Châlonsur Saône. Ko je odslužil vojaško, se je pričel s svojim bratom baviti z mehaničnim in kemičnim delom. Izumil je fotografiranje l. 1824. S pomočjo Daguerrea je jel svojo iznajdbo tudi praktično uporabljati. Niepce je umrl 5. julija 1833, te dni poteče stoletnica smrti tega velikega Francoza.

„Pošljite mi en dolar!“

Veliki newyorški listi so pred meseci dnevno prinášali oglas: »Pošljite mi en dolar!« To je bilo vse, zraven je bil natisnjen samo naslov. Kljub temu se je marsikdo odzval na zahtevo. Zdaj se je izkazalo, da ni izvirni oglas od navadnega sleparja, temveč od znanega profesorja psihologije, ki se je hotel prepričati o velikem vplivu reklame v dnevnem tisku. Prejel je na temelju prvega oglasa nad 500 dolarjev. Ko so pošiljalce izostale, je oglasil drugič: »Kaj čakate? Še vedno mi niste poslali enega dolarja.« Zdaj je prejel nad 300 dolarjev. Na to je en teden počakal in oglasil tretjič: »Samo danes mi boste še lahko poslali en dolar. Pohitite, dokler ni prepozno. Jutri ne bom več sprejemal vaš denar.« Zdaj se je oglasilo 1100 dopisnikov, ki so se bali zamuditi priliko in poslali po en dolar. Torej je vnovič profesor skupaj nad 1900 dolarjev. Pojasnil je potem v tisku, da je prirejal samo znanstvena opazovanja in vrnil denar lastnikom. Najbolj zanimivo je to, da so zdaj pošiljalci zamerili ter tožili znanstvenika. Sodišče je priznalo, da ni kriv, ker ni slepar. Nikomur ni ničesar obljuboval za denar. A kaj so pričakovali zaupljivi »dobrotniki« za svoje dolarje? To je ostalo njih skrivnost.

Hitlerjevi vojaki so priredili nenavaden nastop. Nastopili so v oblekah starih Germanov. Morda bi se radi vrnili v stare barbarske čase...?

Dva, ki se gotovo ne brigata ne za gospodarsko ne za politično krizo.

Pes ima poseben orientacijski čut

Marsikdo se zanima, kako je mogoče, da pes najde pot domov, čeprav si ga pustil samega še tako daleč od hiše. Prof. dr. B. Schmid je napravil zanimive preizkuse s psi, da bi ugotovil, kakšne čute rabi pes, da tako hitro in gotovo najde pot domov. Ugotovil bi bil rad, kako se more pes tako hitro orientirati in izbrati pravo smer proti domu.

Poizkusa prof. Schmidu ni bilo lahko izvesti. Potrebne so bile zato posebne priprave. Ugotoviti je bilo treba pokolenje psa, njegovo obnašanje nasproti tujcu in domačemu človeku in sploh njegove navade. Nadalje se je prof. Schmid zanimal, ali pes grize. Poleg tega je bilo treba izvršiti poizkus tako, da pes ne bi zaslutil, da z njim samo eksperimentirajo.

Prve tri poizkuse so napravili z ovčarjem.

Ovčarja so peljali daleč od njegove domovine in sicer po tleh, ki so bila po svoji površini povsem drugačna, kakor domača. Nebo je bilo pokrito z oblaki in megla je bila legla na zemljo. Ko so psa pustili na čisto neznani kraj, se je v prvem trenutku previdno oziral naokoli. Hodil je sem pa tja, a se končno po 30 minutah odločil in jo ubral navarost proti domu. Po poti se je previdno izogibal vsem vozilom in ljudem, prav tako je bil previden po vaseh in ko je hodil mimo kmetij. Ko je končno prispel na cesto, ki mu je bila že snana, se je spustil v tek. Ta poskus so ponovili na osemnajsti dan z istim psom. Zdaj je rabil pes za orientacijo ne več 30 minut, temveč samo pet. Pol leta nato se je njegov gospodar preselil drugam. Ko so potem pripeljali psa na isto mesto, je rabil za orientacijo 35 minut in se potem podal na pot zelo neodločno. Šel je po drugi poti. Ko je prišel na pot, ki mu je bila že znana, se je vrnil v hišo, v kateri je njegov gospodar prej stanoval, kljub temu, da so bili v tej hiši drugi ljudje.

Pozneje je napravil poizkus s psico, ki je živela v velikem mestu. Peljal jo je v neznani del velikega vlemesta in jo tam izpustil. Ta je rabila 25 minut za orientacijo. Nato je krenila proti svoji hiši in prišla tudi srečno domov. Štirideseti dan nato je pri ponovitvi tega poizkusa rabila psica za orientacijo samo 5 minut. Pri vseh teh poizkusih je prof. Schmid pazil, da ne bi psi dobili vtisa, da jih kdo opazuje ali pa da hoče nanje vplivati. Na svoji poti proti domu niso psi skoro nič uporabljali nosa in tudi ne očesa. Prof. Schmid je prišel do zaključka da mora imeti pes drugi čut, morda orientacijski, ki mu pomaga pri orientaciji.

Nekaj dolgočasnejš je v družbi na vse pretege hvalil svojo uro. Tonetu pa je govorjenje že presedalo, zato se ga je hotel na zvijačni način znebiti. »To še ni nič, ta vaša ura,« je dejal, »jaz sem svojo pred dvema leti vrgel z mosta pri Smledniku v Savo, pa še zdaj teče.«

»Ni mogoče,« se je oni začudil, »sista ura, pravite?«

»Ne ura, Savo.«

Banke pod členom 5, ozir. 6

V belgrajskem gospodarskem tedniku »Pri-vredni pregled« je objavljen članek prof. Rosen-berga, ki vodi statistiko pri trgovinskem mini-strstvu, o »Dveh posebnih bančnih režimih« (mislil pri tem na paragraf 5. zakona o zaščiti kmeta in na uredbo po čl. 6. zakona o zaščiti kmeta).

Uvodoma pravi, da je 23. april 1932 prinesel razdelitev denarnih zavodov na tri kategorije: 1. sem spadajo zavodi, ki poslujejo normalno, 2. za-vodi pod zaščito čl. 5. in 3. zavodi pod uredbo o reguliranju izplačila vlog po paragrafu 6. zakona o zaščiti kmeta.

Obe zaščiti sta namenjeni zavodom, ki so aktivni, pa so izgubili likvidnost. Osnovno načelo uredbe po čl. 5. je delitev v nove in stare terjatve. Proti zavodom, ki so pod čl. 5., se stare terjatve ne morejo iztožiti, dočim so zavodi po čl. 6., če ne izplačujejo po lestvici, lahko toženi.

Glede nadzorstva je določeno, da mora biti pred devolucijo zaščite vsak zavod pregledan, ka-sneje pa se nahaja pod stalnim nadzorstvom samo zavod po čl. 5. Možnost je sicer za imenovanje komisarija, kar se doslej še ni zgodilo, nadzorstvo trgovinskega ministrstva pa je itak določeno v uredbi o izplačilu vlog.

Od uveljavljanja zakona, t. j. od 23. aprila pa do 23. junija, torej v 14. mesecih je bila dovo-ljena zaščita po čl. 5. 57 denarnim zavodom, od teh 49 v letu 1932 in 18 letos. Največ zavodov je šlo pod ta člen novembra: 15 in decembra: 8. Po sedežih se ti zavodi razdeli: Belgrad 4, Zagreb 3, Ljubljana 2, vardarska banovina 5, vrbaska 2, drinska 10, donavska 17, moravska 2, zetska 3, primorska 6 in savska 3 zavodi. V Ljubljani sta dobila zaščito po čl. 5. Ljubljanska kreditna ban-ka ter Konzumno društvo za Slovenijo. Slednje je sicer predvsem konzumna zadruga, sprejemalo pa je tudi hranilne vloge. Zal, da g. prof. Rosen-berg ne navaja nobenih podatkov o višini tujih sredstev v času, ko je zavod dobil uredbo, kar bi bilo zelo umestno in kar bi dalo na razpolago javnosti edino le lahko trgovinsko ministrstvo. Kajti če pogledamo samo število denarnih zavo-dov pod zaščito paragrafa 5., potem bi dobili na-pačeno sliko o obsegu bančne krize v naši državi, gotovo je namreč, da je treba važnost teh denar-nih zavodov presojati po višini zaupanih jim glav-nic itd. Po naših računih so imeli zavodi pod čl. 5. in 6. koncem leta 1930, ko so bile še nor-malne razmere, okoli 55% vseh vlog denarnih za-vodov v naši državi.

Po obliki se dele po čl. 5. zaščiteni zavodi: 47 delniških družb, 1 delniška komanditna družba, 3 mestne hranilnice in 6 zadrug.

Nato analizira avtor posamezne uredbe za de-narne zavode. Obrestna mera je v uredbi znižana za tuja sredstva na 4,5 do 6%.

Najnovejša uredba za Prespansko gospodarsko banko pa predstavlja kombinacijo obeh režimov: po čl. 5. in 6. Poleg običajnih predpisov po čl. 5. je pa določena tudi skala za izplačilo vlog na tej-le podlagi: vloge do 5000 Din 100 Din; od 5000 do 10.000 Din 200 Din; od 10 do 20 tisoč Din 500

Din, od 20 tisoč do 50 tisoč Din 800 Din, od 50 tisoč do 100 tisoč Din 1000 Din in nad 100 tisoč Din 2000 Din vse mesečno. Pravi, da bo ta skala služila najbrž še v bodoče za take slučaje. Drug anovost uredbe je, da se morejo te uredbe poslužiti samo člani upravnega odbora in nadzor-stva, nameščenci zavoda in njihovi bližnji sorod-niki. G. Rosenberg razlaga to določilo tako, da velja samo za kompenzacijsko pravico.

Za čl. 6. se je doslej prijavilo 55 zavodov, med temi pa je lestvica za izplačilo vlog odobrena 38 zavodom. Omenjenih 55 zavodov se razdeli sledeče: 45 deln. družbe, 5 regulativnih hranilnic in 5 za-drug. Sedeži teh denarnih zavodov so: Belgrad 2, Zagreb 3, vardarska banovina 2, vardarska banovina 3, vrbaska 3, drinska 7, donavska 21, zetska 4, moravska 3 in savska 7. Zal, da tudi tu g. prof. ne navaja detaljnih podatkov.

Tako izvajanja g. profesorja: Kot smo že ome-nili, ne bi dobili na podlagi teh številk prave slike o stanju našega denarstva, ker ne upošteva dejstva, da je n. pr. v našem denarstvu nekaj več Prašedionov ali pa Ljubljanska kreditna banka kot pa kakšna majhna podeželska banka v Srbiji. Položaj našega denarstva je težji, ker se obnemem tako zvane normalne banke morajo stalno boriti z velikimi težkočami. Le redki so oni denarni za-vodi, ki izplačujejo terjatve svojih upnikov s 100%, še bolj redki so pa oni, ki beležijo dotok novih sredstev. Posebno vlogo igrajo privilegirani zavodi ter zavodi, ki so v rokah inozemskega kapitala.

Se bolj bi pa javnost zanimali podatki o raz-voju in polčaju teh denarnih zavodov, o katerem dobiva trgovinsko ministrstvo stalno podatke, ka-tere pošiljajo komisariji, odnosno nadzorstvena ob-last. Edino Ljubljanska kreditna banka stalno pri-občuje svoje kvote, dočim za ostale zavode slišimo manj podatkov. Najmanj se sliši od Prašedionov, pa je pri njej interesirana vsa država. Kako se razvijajo posli pri njej, ali bo zaslužek zaradi zmanjšanja obrestne mere za vloge tako velik, da bo treba tudi v našem denarstvu pogledati, kako stvar stoji, kajti sedanjí položaj je nevzdržen, ni pa od nikoder znakov izboljšanja. Problem našega denarstva se vleče že nad 20 mesecev sem, pa nismo opazili nobenih ukrepov, ki bi posegli v razmere in jih interesom našega denarstva in go-spodarstva sploh primerno rešili.

★

Banatske banke. Leta 1932. je bilo v Banatu 13 delniških bank, ki so imele 46,4 milij. glavni-ce, 20,4 milij. rezerv in 401,4 milij. tujih sredstev. Iz-gub je bilo za 4,7. čistega dobička pa 5,06 milij. Nadalje so v Banatu samo 4 kreditne zadruge.

Česko posojilo. Do 30. junija, ko se neha vpis, je bilo vpisanih 1787 milij. Kč, kar pa še ni defi-nitivna vsota.

Jajca

Na jajčnem trgu v splošnem ni bistvenih iz-prememb. Dovoz so slabi in se je nakupna cena dvignila na 40 par. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 1. julija 1933.

Borza

Dne 3. julija.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha, Londona in Pariza. Popustil je le New York, ki je pa tudi mednarodno oslabele, do-čim so vse ostale devize narasle.

Avstrijski šilling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,85 (v petek isto), na zagrebški pa samo po 8,675, v Belgradu je notiral 8,70—8,75. — Grški boni so notirali v Zagrebu 40—42 (40), v Belgradu pa 43,50 blago in zaključek.

Ljubljana. Amsterdam 2308,51—2317,87, Berlin 1362,91—1373,71, Bruselj 803,85—807,79, London 193,97—195,57, Curih 1108,35—1113,85, New York 4386,04—4414,30, Pariz 225,88—227, Praga 170,84 do 171,70, Trst 302,96—305,36.

Curih. Pariz 20,38, London 17,52, New York 394, Bruselj 72,50, Milan 27,34, Madrid 43,40, Am-sterdam 207,85, Berlin 122,80, Dunaj 73,24 (57,75), Stockholm 90,20, Oslo 87,90, Kopenhagen 78,20, Pra-ga 15,41, Varšava 58,01, Atene 3, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08, Buenos-Aires 110.

Dunaj. Dinar notira 8,78, priv. kliring 11,32.

Vrednostni papirji

Tendenco za državne papirje je bila danes malo slabjša, kar se je poznalo pri tečajih. Edino vojna škoda se je držala nekoliko boljše. V ostalem je pa promet slab in je znašal danes na zagrebški borzi: vojna škoda 200 kom. in 7% inv. pos. 25.000 Din nom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 44 den., agrarji 21 d., vojna škoda 190—195, begl. obv. 33,50 den., 8% Bler. pos. 34—36, 7% Bler. pos. 32—34, 7% pos. Drž. hip. banke 51—53, Trboveljska 135 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 44 do 47 (46), agrarji 26,50 den., vojna škoda 192—193 (191, 193), 6% begl. obv. 33,50 den., 8% Bler. pos. 34—35, 7% Bler. pos. 32—33,50, 7% pos. Drž. hip. banke 43 den. — Delnice: Sečerana Osjek 140 do 155, Impeks 50 den., Isis 25 bl., Trboveljska 150—175 bl.

Belgrad. Narodna banka 3838 bl., Priv. agrar. banka 206—208 (212, 208), 7% inv. pos. 45 den., agrarji 25 den., vojna škoda 192,50—194 (191), 7. 191—192 (192), 6% begl. obv. 33—33,40 (33), 8% Bler. pos. 34—34 (33, 34, 35), 7% Bler. pos. 32,50 den., 7% pos. DHB 50,50 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 51,45, Aussiger Che-mische 172, Alpine 12,51, Trboveljska 14,30, Rima Murany 25,50.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 1797 glav, od tega 94 volov iz Jugoslavije, 9 bikov in 7 krav. Cene: voli najboljši 1,27—1,38, I. 1,02 do 1,22, II. 0,95—1,0, III. 0,82—0,90, bikli najboljši 1,10—1,20, I. 1,02—1,08, II. 0,95—1,0, krave naj-boljše 1—1,10, I. 0,92—0,98, II. 0,85—0,90, III. 0,78—0,85, kladna živina 0,70—0,90. Tendenco: voli in bikli za 2—3 groše dražji, za kladno živino ten-denca slaba.

Prevečkrat sem se pudrala in ...

izgubila sem tako zaročenca

Moja koža se je svetlikala in blestela, bila je raskava in pegava. Neki strokovnjak mi je dejal, da so to posledice prebogostega pu-dranja. Doznanla sem tudi, da obstoja tajnost očuvanja sveže in prekrasne polti v enkrat-nem pudranju na dan. Ali, moj zaročenec me je medtem že zapustil. Ugotovila sem, da se puder Tokalon obdrži na licu pri vsa-kem vremenu štirikrat tako dolgo, kakor navadni pudri. Ta puder zožuje tudi razširje-ne žnojnice in odpravlja vse sledove sijaja in bleska na licu.

Moja koža je mastna, ugotovila pa sem, da puder Tokalon iz smetahove pene tudi taki koži daje svežo in prekrasno polt brez bleska. Uspehi uporabe so ravno taki, kakor pri onih ženah, ki imajo suho in normalno kožo. Divni so občutki v zavesti trajno lepe polti podnevi in ponoči brez vednega pu-dranja.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nadvse ljubljeni soprog, brat, stric in svak, gospod

Alojzij Goričar

tovarnar in posestnik

dne 3. julija t. l., po daljšem bolehanju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v sredo, dne 5. julija 1933 ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Štefanu.

Rajnika priporočamo v blag spomin.

Mozirje, dne 3. julija 1933.

Žalujoča vdova v imenu preostalih

Savinjska tovarna barv v Mozirju naznanja prežalostno vest, da je njen šef, gospod

Alojzij Goričar

tovarnar in posestnik

danes zjutraj ob 7 mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika se vrši dne 5. julija ob 10 dopoldne na pokopališče pri Sv. Štefanu.

Dragega rajnika priporočamo vsem prijateljem in znancem v blag spomin.

Mozirje, dne 3. julija 1933.

VOĐSTVO TOVARNE

Ljudska knjižnica: Izdajatelj: Ljubljana: Slovenska knjižnica, tiskarna v Ljubljani: Lovrenčič: Publicus in Hispania, povest, broš. 28 Din. — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din. — vez. 40 Din.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Rorija je skrb in žalost zaradi Kathleene tako objela, da mu je dan potekel, ne da bi se tega zavedel. Conolly in Mary sta pa bila tako zaverovana v različne predstave, katere sta hotela kar vse po vrsti videti, da se prav nič nista brigala za to, da čas beži.

Iskali so dolge vrste ognjev v okopih, nad katerimi so prej bili velikanski lonci, polni govedine in zelja. Ogenj so še našli in tudi lonci so ležali po tleh, mesa in zelja pa ni bilo nikjer več. Namesto loncev so bili pristavljeni kotli, v katerih je neprestano vrelo voda za punč. Večerje nikjer več niso mogli dobiti in prav to jim je lakoto še povečalo, celo Roriju kljub njegovi srčni stiski. Kaj storiti? Tedaj je Rory na koncu enega od šotorov zagledal dve raci, ki sta viseli na vrvi in se pekli ob ognju, in pa dekte, ki je imelo roke polne dela. Ko je to videl, se je izprožila njegova iznajdljivost kakor ponavadi, kadar je bila sila velika. Njegova ljubezen do sale in potreba po večerji sta mu pomagali, da je prišel do rac. Ko so posedli v bližini tistega ognja, kjer sta se pekli raci, je vprašal gospodinjjo šotora, ali bi mogli dobiti kaj za večerjo. Odgovorila mu je, da nima drugega kakor mrzlo kuhano govedino.

»Dobra bo,« je odvrnil Rory.

Pred Rorijo in njegovo družbo so postavili krož-nike, vilice, nože in skledo napol toplih, od predolge kuhe že vseh razkosanih ostankov zelo slabe govedine.

»Za enkrat bo dobro to,« je pripomnil Rory, ki je samo gledal, kako bi prišel do krožnikov, potem pa do ... rac. Da bi bolj gladko teklo, je glasno rekel: »Ne začnite,

dokler ne pride Jack; saj mora biti kmalu tu,« kakor da čakajo še nekoga. Nato se je pa obrnil k dekletu, ki je pazilo na raci, da bi se lepo spekli, se pogovarjal z njo in šalil tako dolgo, da se ji je prikupil. Neprestano se je smejala njegovim domislekom in mu nazadnje priznala, da je fant, kakršnega ni daleč naokrog. Naposled, ko je mislil, da bi morale biti race že pečene, ji je pa rekel, ko je videl, da se vsa poti od vročine:

»Mislim, da se z racami vred tudi vi pečete.«

»Vi mislite, da se bom spekla tudi jaz,« mu je vrnila šalo.

»Tako delo žela človeka.«

»Res je, kar pravite, a vendar ni nikogar, ki bi mi dal kaj piti.«

»Kaj pa, če bi vam jaz dal?«

»Bog vam daj zdravje,« se je razveselila mlada, od vročine vsa žareča kuharica in se obrisala z roko čez obraz, s katerega je kar lilo.

»Prav, če mi greste po tobak, vam dam vreč porterja.«

»Bog vas blagoslovi,« je vzkliknilo dekle.

Kar stečite dol k Timu Donoghueju na konec ceste in prinesite mi tobaka za nosljanje, ker imam strašen prehlad v glavi, ki sem ga dobil skoz luknjo v klobuku.«

»Oh, ubogi revež,« ga je smehljaje se povmilovala in raci skrbno obrnila.

»Res je, kar vam pravim,« je trdil Rory.

»Pa ne upam si pustiti rac,« se je pomisljala.

»Na race bom pazil že jaz, dokler se ne vrnete; kar skozi to odprtno smuknite, pa je; tu je bankovec, ostanek si pa obdržite.«

To je premagalo dekletove pomisleke. Ze se je obrnila in stekla po cesti k Timu Donoghueju. Ni pa bila še deset korakov proč, ko je Rory že imel raci na mizi.

Ko se je dekle vrnilo in videlo samo še obrane kosti

svojih dveh rac, ki ju je pustilo ob ognju tako zapeljivo dišeči, zlatorjavi, tolsti in napihnjeni, je zakričalo, da je bilo joj in njene jezne besede so frčale:

»Oh, moje race, moje race!« je vpila.

»Oh, ta drhal, pokvarila mi jih je!« se je razburjala še mrs. Molloy, gospodinja šotora, ki je pritekla na krik.

»Ne, milostljiva,« je zelo mirno dejal Rory, ko je obiral kost, »nista pokvarjeni; to sta bili res tako fini raci, da še svoj živ dan nisem takih jedel.«

»O, moj Bog!« je stokala obupana žena, »to so bile divje race mr. Regana, kar ste pojedli.«

Te besede so bile za Rorijo kakor mrzla prha. — Ljubše bi mu vseeno bilo, ko bi ne bil jedel ravno Reganovih rac. Ker je pa tako naneslo, da so jih že pojedli, se je odločil, da se bo še šalil. Zato je odgovoril:

»Zares, gospa, nisem vedel, čigave race so to in tudi tega ne, da so divje, zakaj, pri moji veri, bile so prav tako dobre kakor krotke.«

»A bile so Reganove,« se je razburjala.

»Tega nisem vedel, gospa; mislil sem, da so vase, in da imam v vašem šotoru kakor kdo drugi pravico do vsega, kar je za želodec dobro.«

»O, gorje mi, kaj vendar poreče mr. Regan!«

»Rekel bo, kakor pritiče,« je osorno odgovoril sam Regan, ki se je kakor iz tal vzel in strašno razsrdil, ko je slišal, da je Rory O'More vzel njegove race. Pripravljal se je za prepir. Ko je stopil blizu in videl, da sedi poleg Mary O'Moreove Conolly, je to »dvignilo vrage v njem,« kakor je pozneje pripomnil Rory. Zato je, na-mesto da bi napadel Rorijo, nahnul Conollyja:

»Kako si se predrznil vzeti moje race!«

Conolly je hotel vstati, da bi mu odgovoril, ko mu je Rory položil roko na ramo in velel: »Sedi, to je moja zadeva!«

Mali oglasi

Letovišča

HOTEL »HOM«
v Podhomu, Gorje pri Bledu — oddaja penzije od 32 do 40 Din. Odda tudi več sob s kuhinjo.

Službe iščejo

Notarski kandidat
s substitucijsko pravico sedemletno prakso, notarsko in sporno, išče mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Notarski substitut« 7395. (a)

Službodobne

Išče se
več prvovrstnih mizar-
skih pomočnikov, mož-
nih samostojnega dela.
A. Amann, Tržič. (b)

Zastopnike
išče posojilnica za obisk
privatnih strank za zak-
ljučevanje posojil. — Po-
nudbe na: »Kreditna za-
druga«, Ljubljana, poštni
predal 307. — Znamki za
odgovor! (b)

Denar

Poceni posojila
počeni od 2000 Din do
500.000 Din za vse vrste,
stanove in poklice. od-
plačljivo v malih mesec-
obrokih. dajejo »Stavbne
Mobilne Zadruga«, Ljub-
ljana, Mestni trg 25/1. —
Iščejo poverjenike! (d)

Iščem 20—30.000 Din
posojila proti vknjižbi na
I. mesto. — Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Plačam 10%« 7373. (d)

Stanovanja

Stanovanje
soba in kuhinjo iščeta 2
osebji. Ponudbe pod zn.
»Avgust« 7492 na upravo
»Slovenca«. (c)

Stanovanje
trisočno, 500 D, lokal s
sobo, takoj oddam. Val.
Vodnikova ul. 15, Zelena
jama. (c)

Stanovanje
v novi hiši v I. nadstr.
soba, kabinet (parket),
kuhinja, ostale pritlikline,
za 3—4 osebe, oddam za
avgust. Vodovodna 48. c

Enosobno stanovanje
in sobo oddam. Tovarni-
ška 14, Vodmat. (e)

Soba s štedilnikom
vodovodom, elektriko in
pritiklinami oddam takoj
ali 1. avgusta v Rožni
dolini X/8, Podrožnik. (s)

Vnajem

Oddam v najem
dobro vpeljano trgovino
z mešanim blagom. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod »Takoj« 7374. (n)

Objave

Opozorilo!
Podpisani opozarjam vsa-
koogar, da nisem plačnik
za dolgove, katere bi na-
pravila moja žena Juli-
ana Zupanc kjerkoli na
moje ime, Franc Zupanc,
posestnik in poštni usluž-
benec, Polule 7, Celje. o

Posestva

Hiše z vrtovi
do 20.000, 26.000, 30.000,
40.000 Din prodaja Posre-
dovalec, Maribor, Franči-
škanska ulica 21. (p)

Hiša
podobna vili, z vinogra-
dom, v dobrem stanju,
naprodaj za 80.000 Din,
v Poljčanah. — Poizve se
pri g. Sup. Poljčane 60. p

Vilo
eno- ali dvostanovanjsko,
z vrtom, vzamem v na-
jem v Ljubljani. Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Vila ali hiša« 7511.

Objava.

Ugotovili smo, da je naš bivši zastopnik za
Dravsko banovino g. Henrik Breznik iz Ljubljane,
Gledališka ul. 10, sedaj zastopnik tt. »Petronafta«
Lukač i Schächter k. d. v Zagrebu, pismeno ob-
vestil vse naše cenj. odjemalce v Dravski bano-
vini, da bo blago, pri nas naročeno, dobavila
namišljena naša naslednica tvrdka naših prejšnjih
uradnikov tt. »Petronafta« Lukač i Schächter k. d.
v Zagrebu.

Opozarjamo, da tt. »Petronafta« Lukač i Schächter
k. d. v Zagrebu ni naša pravna naslednica, da ji
nismo prepustili nikakih naših naročil in da nismo
z njo v nikakih zvezi, ter prosimo vse naše cenj. odje-
malce, da vzamejo to na znanje. Za zaščito naših in-
teresov pa smo podvzeli proti krivcem sodne korake.

V Zagrebu, dne 24. junija 1933.

JUGOSLAVENSKA NAFTA D. D.

Prehodna doba deklice

je med 12 in 17 letom,

to je doba, ko mora vsaka de-
klina imeti zdravo kri, zdrave in
močne živce ter izvrsten apetit.

TO DA:

Energin

za krepitev krvi, živcev
in apetita.

»ENERGIN« se dobi v vseh lekarnah, 1 steklenica 1/2 litra Din 35.—.
Po pošti pošlje LABORATORIJ »ALGA« - SUSAK 3 velike steklenice
Din 110.—, 6 velikih steklenic Din 220.— in 1 gratis, 12 velikih ste-
klenic Din 440.— in 2 gratis.

Odobreno po Min. soc. politike in narod. zdravlja S. Br. 3787 od 23. marca 1932

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša
nepozabna, dobra mati, oziroma stara mati, sestra in teta, gospa

Uršula Nikolič roj. Hudaj

danes dne 3. julija ob 12, previdena s svetimi zakramenti, v
77. letu starosti mirno in vdano v Bogo zaspala.

Pogreb bo v sredo 5. julija ob 4 popoldne iz hiše žalosti
Florijanov trg 8 na novomeško pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Nepozabno pokojno priporočamo v molitev in blag spomin!

Novo mesto, dne 3. julija 1933.

Zalujoče rodbine: NIKOLIČ, HUDAJ, ČARE, BORSTNIK,
TLESKOVIČ in ostali sorodniki.

Zahvala

Ob težki izgubi, ki nas je zadela s prezgodnjo smrtjo naše
dobre, nepozabne mamice, stare mamice in tašče, gospe

Marije Cvikl

posestnice na Hajdini

se za mnoge iskrene izraze sočutja najpristrčneje zahvaljujemo.
Posebno smo dolžni zahvalo za spremstvo častiti duhovščini,
domači godbi in pevskemu zboru, ki je zapel doma in na
grobu v slovo, nadalje vsem dobrim prijateljem in znancem,
ki so spremili blagopokojnico na njeni poslednji poti.

Hajdina-Ptuj, dne 2. julija 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše srčno ljubljene soproge, zlate mamice, stare
mamice, sestre, svakinje, tete in tašče, gospe

Marije Jeraj

se najtopleje zahvaljujemo vsem za izraze sočuvstvovanja in sožalja. Posebno zahvalo
pa izrekamo prečastiti duhovščini iz Rečice in Maribora, združenim pevcem iz Rečice
in Nazarjev za v srce segajoče žalostinke, darovalcem vencev in cvetja in nosilec
istega ter vsem, ki so našo nepozabno pokojnico spremljali na njeni poslednji poti.

Sp. Rečica, Bohinj, Milwaukee, Mozirje, Paračin, Ljubljana, dne 3. julija 1933.

Zalujoče rodbine:

JERAJEVE, TOMINSEK, DELEJA, KARNIČNIK.

Halo! Pozor!

Vsled zelo ugodnega nakupa nekaj sto
parov damskih finih čevljev sem v stanju,
nuditi Vam po znatno znižanih cenah:

1. Črni ali rujavi na špango ali brez,
visoka ali niska peta preje Din 125.— sedaj Din **85.—**
2. Isti kombinirani " " 135.— " " **95.—**
3. Izrezani čevlji beli, rujavi in sivi " " 125.— " " **85.—**
4. Lak salon ali z vezico kombinirani " " 165.— " " **125.—**
5. Semiš raz. komb. salon ali na špango " " 185.— " " **125.—**

Razen tega razne sandale od Din **65.—** dalje.

Oglejte si takoj zalogo, dokler ista traja
in ne zamudite ugodne prilike. Sedaj si
lahko nabavite dobre čevlje za mal danar.

ALEKS. OBLAT
Ljubljana, Sv. Petra c. 18

ZAHVALA. Ob pretresljivi izgubi nadvse ljubljenega soproga Blaža Zupanc

se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so me v neizmerni žalosti
na katerikoli način tolažili in sočuvstvovali z menoj. Predvsem
se zahvaljujemo preč. duhovščini za spremstvo na zadnji poti,
č. g. dekanu monsig. dr. Krulcu ter g. Zabkarju iz Celja za
iskrene poslovilne besede pri slovesu od draga pokojnika,
g. županu dr. Rošu in ostalim občinskim odbornikom, zastop-
nikom Sokola, Gasilskemu društvu, združenju brivcev in ostalih
obrtnih organizacij iz Celja, Maribora in Ljubljane, pevskemu
društvu »Hum« pod vodstvom pevovodje g. Dročca za ganljivo
petje ter vsem ostalim, ki so v tako obilnem številu spremili
pokojnika k večnemu počitku. Hvala vsem številnim daroval-
cem vencev in cvetja, ki ga je pokojnik tako ljubil, ter vsem,
ki so pokojnika na katerikoli način počastili.

Laško, 1. julija 1933.

Zalujoča soproga ANTONIJA

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki
smo jih prejeli ob prerani izgubi našega nad vse ljubljenega
soproga, atka, brata, strica in svaka, gospoda

Viktorja Kalana

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo
izrekamo še vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter
vsem številnim prijateljem in znancem, ki so draga nam
pokojnika spremili k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 4. julija 1933.

Zalujoča rodbina KALANOVA.

Za mene velja

samo

FLIT

Nočem ostudnega
mrčesa v svoji hisil

Čemu trpeti mrčesno nadlogo, ko se silni
uničevalec mrčesa — Flit uporablja tako
enostavno in ekonomično? Muhe, komarji
in ves ostali ostudni mrčes pogine takoj
v razpršenem Flitu. Za ljudi je Flit ne-
škodljiv in tudi ne pušča madežev. Pro-
daja se samo v plombarani, rumeni, črno
opasani konvi z vojakom — odprti se Flit
nigdar ne prodaja.

C 27

